

Velja po postu:

La celo leto naprej . . . 28
za pol leta . . . 13
za četrt leta . . . 6-30
za en mesec . . . 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28
za ostalo inozemstvo . . . 35

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . 28
za pol leta . . . 13
za četrt leta . . . 6-30
za en mesec . . . 2-20
V upravi prejemalnice . . . 1-10

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petivrstna (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primerec popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petivrstna (72 mm):
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenoma oddolje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Vsi prihodni bran račun št. 24.797. Ograke poštno
brn. račna št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 8 strani.

Deželni glavar pl. Šuklje.

(27. III. 1908 — 29. XII. 1911.)

Ko je dne 27. marca 1908 prvič pozdravil deželno zbornico novoimenovani deželni glavar pl. Šuklje, je dejal med drugim: Prezdamem to častno, a nič manj težavno in naporno nalogo v ti nađi, da ru bode prisojeno oživotvoriti vsaj deloma one nazore in načrte, katere sem si tekom svojega življenja ustvaril z ozirom na narodni in deželni napredek — — —

Danes, ko mu pišemo slovo, smo mu dolžni izgovoriti besedo odkrite hvalečnosti za njegovo delo, ki ga je zvršil za ta napredek. Ne pišemo mu političnega slovesa, ker zatrdno pričakujemo, da bo svoje moči tudi še znanprej rad tvegal za našo sveto reč. Poslavljamo se od njega samo v njegovi dosegani lastnosti deželnega glavarja. Zato se oziromo tudi samo na njegovo delovanje v tem oziru.

Recimo najprej: Dejansko, energično sodelovanje pl. Šukljeta nam je zelo mnogo pripomoglo, da se je naš deželni volivni red preosnoval v demokratičnem zmislu. »Tok časa sili na demokratično preosnovo volivnega reda, in gola iluzija bi bila misliti, da se ustavi ta tok pred durmi te deželne sobane,« je zaklical v svojem nastopnem govoru in v razlogih, ki jih je dodal, je pokazal, kako globoko umeva dušo našega ljudstva: »Uvaževati je, da se je tekom zadnjih desetletij tudi v naši deželi v tisti meri dvignila politična zrelost, splošna izomika in stanovska samosvestnost najširših slojev. Kdorkoli z jasnim očesom moti politični razvoj naše dobe, ta si mora biti na jasnem o tem, da se hrepenenju po razširjenju volivne pravice, po preosnovi deželnega volivnega reda na široki podlagi uspešno ne da več upirati.« Tako je mislil; tako je tudi delal. Vsi, ki vemo, kako se je z razširjenjem volivne pravice v kranjskem deželnem zboru pričela nova vesela doba za deželo, vsi, ki izkušajo blagodejne posledice te dobe, ohranijo v hvaležnem spominu prvega deželnega glavarja prenovljene kranjske deželne zbornice.

Recimo drugič: Redno delovanje v novi zbornici je v prvi vrsti zasluga pl. Šukljeta. Bili so resni in težki dnevi, ko je hidra liberalne nasilne obstrukcije dvigala svoje glave. Takrat je bilo treba na predsedniškem sedežu deželne zbornice vztrajnega, naporenega, energičnega, poleg tega pa izredno previdnega in premišljenega moža. Imeli smo ga. Pl. Šuklje je v tistih dneh reši stranko, deželnemu zboru in celi deželi napravil največjo dobroto.

Njegova zasluga ostane v tem oziru neizbrisna in vsak zgodovinar, ki bo opisaval gospodarski in kulturni napredek našega ljudstva, se bo moral ustaviti pri dogodkih, ko je mož izredne darovitosti, obenem pa tudi neizprosne odločnosti in neustrašenosti zmel in strl zadnje poizkuse liberalnega nasilja v deželni zbornici. Slovensko ljudstvo in njegova stranka tege ne bosta pozabla.

Recimo tretjič: Novo življenje v deželnem odboru; ne samo red, nego prav res navdušenje za blagonsno delo v blagor deželi je zavladalo pri odbornikih in pri uradništvu. Priden kot mravlja, prvi zarana na svojem mestu, zadnji zvečer še v pisarni je dajal pl. Šuklje najlepši zgled. Zraven pa podrobno poučen za vsako malenkost, razsoden z občudovanja vredno razboritostjo, skrben za celoto in posamnost, res uzor pravega upravnega šefa. Redki so taki možje; po pravici smo bili ponosni nanj, ko smo ga gledali na njegovem mestu; po pravici tožimo, ko odhajajo; po pravici toži zlasti tudi uradništvo, ki je zanj po očetovsko, res prisrčno skrbel. Dobra avtonomna uprava je najboljši varuh ustave, boljši nego parlament. V naši deželi je uprava na višku. Ta vesela reč je v čast deželi in narodu in priča o višini naše kulture, pa tudi narodove politične etike. Šef deželni upravi je izražal v svoji službi to višino na naravnost izreden način in s tem izkazal našo samosvest in samostojnost, hkrati pa tudi z njo zvezano sposobnost in voljo do moči, do samovlade.

Recimo nazadnje: Pl. Šuklje je bil bogat na praktičnih političnih idejah in jih je v razkošni radodarnosti razsiral v blagor deželi in njenemu ljudstvu. Nečemo se souščati v posamnosti, da ne zakrijemo celotnega utisa. Geničen vredled deželnih financ in razboriti praktični načrti, da se postavijo na zdravo podlago — vse to je najtesneje združeno s pl. Šukljem in njegovim napornim delom. — Izpolnitev železniškega omrežja, sprožena ob najugodnejšem času, je bila njegova visoka pesem. — V prvem pozdravnem govoru je izpregovoril pl. Šuklje tudi te-le besede: »Poleg tega se bo vsled nepričakovane razvoja elektrotehnike zamoglo sedaj za industrialne naprave plodonsno izrabljati velike zaklade naših vodnih moči, ki se jih dosedaj ni dovolj obračalo v prid.« Vsi vemo, da ni ostalo samo pri besedi in da je v tiru smoteno delo v tem oziru, ki je neprecenljive važnosti za ves naš juž.

Vprašujemo: Kaj je večje pri teh velikih rečeh, ki so zvezane s Šukljegovim imenom? Odgovor morda danes še ni mogoč. Mogoče in potrebno pa je, da danes

jasno opozorimo na temelj, na katerem so mogle zrasti velike ideje pl. Šukljeta in s tem tudi tega moža pokažemo v njegovi veličini. Naš bivši deželni glavar ni poznal upliva pogubnega, malotnega, vsakemu napredu protivnega slovenskega liberalstva. Ni ga poznal, in sicer nikoli. Naše liberalstvo stoji na stališču, da smo majhni in z otročarijami nas hoče narediti še manjše. Pl. Šuklje je ves čas svojega javnega delovanja zastopal stališče, da smo po svojem pomenu, po geografski legi svoje domovine poklicani za velike naloge. »Mislim, da občute vi, kakor jaz, da kranjska dežela pravzaprav stoji pred preobračajem svojega gospodarskega in duševnega razvoja«, je zaklical v svojem prvem pozdravnem govoru in pristavil: »Če dodamo še koristi naše zemljepisne lege, okolnosti, da vsajeni med dva velika kulturna naroda, med Nemce in Italijane, tvorimo obenem zaledje Adrije ter ležimo ob cesti narodov, ki drži iz Hamburga čez Trst v Orient in Sueški prekop; — potem razvidimo, da je ura bila, ko se more Kranjska dvigniti iz svoje nezakrivljene zaostalosti ter stopiti z naprednejšimi sosedi in deželami v isto vrsto. — Mi bi grešili na usodi svoje domovine, če bi zamudili ta moment ter hoteli koristiti domovine žrtvovati malenkostnim strankarskim ozirom.«

Naša stranka umeva ta veliki moment in preko vseh malenkosti, pa tudi preko vseh kritičnih dogodkov hodi po svoji poti kvšku in dalje. Hvaležni smo pl. Šukljetu za njegova dela in ponašamo se z njim, a v zmislu njegovih načel in njegove, vsakega sentimentalstva proste močatosti, kličemo ob slovesu: To, da nam je žal za njegov odstop, nas ne sme ovirati v našem napredu in nas tudi ne bo.

Pl. Šuklje pravi, da so ga napolili zasebni vzroki, da je odstopil. Ne razglabljam o jih. Občudovali smo moža, ko je ob nepopisno težkih rodbinskih nesrečah pozabil na očeta in soproga in vztrajal; vzljubili smo ga, ko smo videli, kako je včasih — fizično izmučen in bolan — izvrševal z najtočnejšo vestnostjo svojo nalogo, razumeli smo pa tudi, ko nam je že več nego leto dni napovedoval, da ne vzdrži dolgo več in da se pripravlja na odstop. Velik mož! Toda stranki, ki ima svoj temelj v ogromni večini naroda, ki ima svoje cilje in svojo voljo, nobena oseba ne more biti nenadomesna. Dobro vemo, da je pl. Šuklje tako velik, da tudi to razume, in da je z nami vred prepričan, da so nastopi in odstopi posamnih oseb samo akcidence v življenju narodov in resnih strank. Oseba, katerakoli, more biti večjega ali manjšega pomena; v primeri s stranko je njen pomen vendar le postranske vrednosti. Tako

sodi S. L. S., ko se s hvaležnostjo in resnično žalostjo poslavlja od pl. Šukljeta; tako bo sodila tudi, ko bo pozdravila novega kranjskega deželnega glavarja.

Občinske volitve.

MESTO KRŠKO — V TABORU S. L. S.

Krško o, 1. jan. 1912.

Minulo soboto so se vršile v Krškem občinske volitve. Udeležba je bila velikanska, nad 1500 volilcev je prišlo na volišče. Volilo se je na treh voliščih, na glavarstvu, v mestni hiši in v šoli. Liberalci so divjali kakor zbesneli, kričali, lagali, pretili, goljufali, trgali volilcem iz rok glasovnice in jih zamenjavali. Zdelo se je, kakor da je sam satan poslal svoje pomagače, vse, kar liberalno misli, je bilo na nogah. Pa vse ni nič pomagalo! Ljudstvo je sodilo in obsodilo krški liberalizem — na smrt. S. L. S. je priborila v I. in III. razredu sijajno večino, le v II. razredu je ostala vsled nečuvenga liberalnega nasilja v manjšini za 30 glasov. Enega odbornika si je tudi v II. razredu priborila, tako da šteje S. L. S. 21 odbornikov, liberalcem jih je ostalo le devet. Ni mogoče opisati, koliko veselje in koliko navdušenje je zavladalo med volilci, ko so zvedeli za zmago. Nikdo ni hotel domov, samega veselja so pozno v noč hodili po mestu ter navdušeno klicali: »Slava volilcem, žive! S. L. S.!»

OBČINSKE VOLITVE V DRAGATUŠU.

Pri občinskih volitvah v Dragatušu, ki so se vršile dne 27. decembra, so v vseh treh razredih zmagali možje-pristaši S. L. S. Niti enega liberalca ni v novem odboru. Dragatuš je bil doslej eden najbolj liberalnih krajev v Belokrajini. Dasi so liberalni agitatorji z županom na čelu prehodili vse vasi in pobrali pooblastila pri vseh zunanjih volilcih, četudi je priromal iz daljne Bučke bivši nadučitelj, da jih malo potolaži — vse skup ni nič pomagalo — liberalci so propadli. Če hočejo izvedeti vzroke svojega poraza — naj si le nekoliko izprašajo vest, saj od tistega časa naprej, ko so tako grdo napadli dr. Lampeta itd. — do 27. decembra 1911. Če so trezni pa se jim bodo že oči odprle in spoznali bodo, da taki možje kot je n. pr. naš liberalni župan Mate, niso vredni, da bi vodili našo občino. To je spoznala že večina naših ljudi, zato so si izbrali druge može, od katerih pričakujejo po vsej pravici, da bodo delali res za blagor vseh občanov in za čast lepe naše župnije. Bog živi vse nove dragatuške odbornike!

LISTEK.

Josip Lavližar:

V daljnih deželah.

9. Iz New Yorka v Buffalo.

Bilo je lepo jasno jutro, ko sem šel po 43. cesti proti kolodvoru, ki mu pravijo Terminal-Station. Tukaj vstopajo popotniki, namenjeni iz New Yorka v severne pokrajine zedinjenih držav. Veselil sem se, da pridem že enkrat iz vednega prerivanja ter iz mestnega zidovja zopet na deželo. Treba je namreč močnih živcev, da preneseš vrišč, ki vlada v New Yorku.

Čeprav smo dirjali po ameriškanski navadi hitro naprej, vendar ni bilo mesta ne konca ne kaja. Šele čez dolgo časa so postajale hiše redkeje in privozili smo na levi breg reke Hudson. Hudson teče skoro v ravni črti od severa proti jugu ter je v svojem spodnjem delu že tako močan, da nosi velike parobrode. Vsa zapadna stran New Yorka je zgrajena na njegovi obali; tukaj sploh ni podoben več reki, temveč bi ga lažje smatral za zaliv Atlantskega morja.

Vlak se imel samo en razrad, ker v

ni med stanovi. Bodi kdorkoli hočeš, da le plačaš, pa si enakopraven. Voz je imel štiri stene, stranski dve, potem sprednjo in zadnjo, torej je sestel samo iz enega velikega oddelka. V sredi je bil hodnik, ob straneh so se vrstili sedeži, prevlečeni z zelenim baržunom. Kot posebnost omenim, da so imela okna dvojne šipe, kar je posebno ugodno po zimi, da ne uhaja gorkota. Tudi to dostavljam, da je visel pred lokomotivo velik zvonec, ki se je glasil vso pot v svarilno znamenje, da prihaja vlak. Ni napačno tako strašilo. Močan glas zvonca se je slišal zelo daleč ter se je vsakdo lahko izognil pravočasno.

Na desnem bregu reke Hudson se je prikazalo mesto Albany, broječe 100.000 prebivalcev. Nad njim se je vzdigovalo nekaj pozlačenih kupol, ki so se lesketale v solnčnih žarkih. V Albany se končuje 586 kilometrov dolgi kanal, ki veže reko Hudson z Erie-jezero. Ta vodna cesta je velikega pomena za New York. Množica žita in lesa, ki se dobiva v zapadnih državah, ima svojo pot od Erie-jezera do Hudsona po imenovanem kanalu, po Hudsonu pa dalje do New Yorka in Atlantskega morja.

Pri Albany se razdeli železnična proga na tri strani. Srednja proga pe-

mesto Kanade (angleške Amerike). Desna se dži vzhodne smeri ter vodi v Boston. Leva proga pa gre na zapadno stran in po tej smo se peljali mi. Sprejela nas je prijazna dolina Mohawk, kjer so bivali nekdanji Indijanci enakega imena, a sedaj jih ni več. Pregnala jih je kultura, ki se kaže tukaj na ta način, da moraš požirati dim, valeč se iz množičnih tovarn. Kjer so izpuhtevali nekdanji gosti zaraščeni gozdi svojo vonjavo, vzdigujejo se sedaj dolgočasni dimniki ter ti usiljujejo premo-gove saje pod nos. Kjer so si gradili prvotni prebivalci hišice iz lesa, tam stoji sedaj lepa, toda od dima umazana poslopja. V tej okolici pa niso samo tovarne, ampak nastalo je v razmeroma kratkem času tudi več mest, ki imajo od 50 do 170 tisoč prebivalcev. Največja so: Utica, Syracuse in Rochester. V Syracuseu smo se peljali kar skozi sredo mesta, na ulici pa ni bilo nobene varnostne ograje. Edino znamenje, da prihaja vlak, je bil prej omenjeni zvonec, obešen pred strojem. Pel je tako usiljivo, da je moral doneti tudi polgluhemu dovolj glasno na ušesa. Ljudje so se umikali na obe strani, a da se semintja zgodi kaka nesreča, je več kakor gotovo.

Sedaj so se začele prikazovati ne-

celo nič. Ako bi imeli pri nas tako velike prostore, gotovo bi jih spremenili v njive in travnike. Pozna se, da beži ljudstvo raje v tovarne, kakor da bi se poprijelo poljedelstva. Le tu in tam vidiš samotno posestvo, ki si ga je osvojil kak evropski izseljenec ter ga uredil prav izgledno. Pri hiši je vzgojil cele gozde sadnega drevja, prostrano polje in obsežne senožeči pa obdal z žično ograjo. Poleg tega so pašniki samo po sebi tako rodovitni, kakor da bi bili pognojeni. Po njih so se pasle trume ovac ter črne krave z belimi lisami, in trava je bila tako velika, da se je živina le nekoliko videla iz nje. Ob robu njiv, ki so bile zasajene najbolj s turšico, so se širili temni gozdi, za njimi pa zopet polja in poslopja farmerjev. Na obeh straneh železnice so stale reklamne table, na katerih so se priporočevale vsakovrstne reči. Čeprav vlaki hitro vozijo, vjame vendar popotnik to ali ono priporočilo, ki ga že radi tega ne more prezreti, ker se naznanja s kolikor mogoče velikimi črkami.

Dolgo časa je pihal hlapon po teh planjavah. Kako lepe dohodke bi dajala zemlja pridnim kmetovalcem, ki bi se naselili v tukajšnji okolici! Samo — kdo bi hodil tako daleč? Saj imamo doma dovolj prostora, ako bi ga hoteli izkoriščevati.

Kitajska pred razpadom?

Perziji bo sledila Kitajska, kakor vse kaže. Rusi in Japonci preže na to, da si odtrgajo kose Kitajske. Znano je, da sta sklenila nekdanja sovražnika 7. maja l. l. novo pogodbo, ki se tiče predvsem Kitajske. Japonci zbirajo velike vojne sile v Mandžuriji, Rusi se pa pripravljajo, da posredujejo v Mongolski in v kitajskem Turkestanu. Iz Londona se poroča, da so sklenili mongolski knezi, da če se proglasi republika, se ločijo od Kitajske. Kakor hitro se proglasili republični republiko, se je proglasil tudi namestnik Dalaj Lama za samodržca Mongolske. Sumijo, da je to storil na prigovarjanje Rusije. Kutuhita je prevzel vlado. Glavno mesto nove države Mongolske je Urga. Dne 1. t. m. je poteklo sklenjeno premirje med dinastijo in vstaši. Republikanci so takoj, ko je preteklo premirje, pričeli obstreljavati Hanjang.

Mongolska odpadla od Kitajske.

Harbin, 30. decembra. (Zasebno.) Iz Urge se poroča 28. t. m., da se je proglasil glavar budistiške duhovščine, Kutuhita, za samodržca in da je prevzel vlado Mongolske.

London, 30. decembra 1911. (Zasebno.) Vodilni možje Mongolske so sklenili, da ločijo deželo od Kitajske, če se proglasi republika. Rusija smatra, da so zato oškodovane njene koristi in je zato odposlala v Pekin noto, ki se komaj loči od ultimata.

Pariz, 30. decembra. (Zasebno.) Zmedo v Pekinu pomnožujejo iz Mongolije in Turkeстана došla poročila. Zunanji urad bi rad zakril, da je začela Rusija v Mongolski vojaške operacije. Rusija in Kitajska sta baje razdelili interesno sfero.

Harbin, 2. januarja 1912. (Kor. ur.) Kakor se poroča iz Urge, je glavar budistiške duhovščine, Kutuhita, prevzel kot samodržec vlado Mongolske.

Konec premirja na Kitajskem. — Revolucionarji bombardirajo Hanjang.

London, 2. januarja 1912. (Zasebno.) Neka brzopletka poroča, da so se zopet pričeli boji med vstaši in cesarskimi vojniki. Kitajske revolucionarne čete iz Vučana živahno bombardirajo Hanjang. Narodna skupščina, ki zboruje v Pekinu, se je izjavila proti republiki, ta sklep je brez vsake važnosti, ker niso bili navzoči delegati južnih provinc.

Angleži o zmedah na Kitajskem.

London, 1. januarja 1912. (Zasebno.) O položaju na Kitajskem tu zelo različno sodijo, osobito, ker manjka direktnih poročil. Mali krog evropskih in kitajskih poznavalcev dežele, ki so republičani, sodi, da pomenja izvolitev dr. Sunjatsena za predsednika dejansko velik korak k napredku. Drugi, ravno tako dobro poučeni krogi pa sodijo, da je ta izvolitev zanimiva epizoda, ki bo prej povzročila nove težkoče, kakor da se odstranijo stare. Londonski krog, ki je navdušen za dr. Sunjatsena, vodi dr. James Cantlie. Dr. Cantlie sodi, da se v najkrajšem času vdejavajo »Kitajske zjedinjene države«, drugi pa sodijo, da doseže novi

Ko smo zapustili veliko tovarniško mesto Rochester, šla je vožnja še vedno proti zapadu. Vlak je v pravem pomenu besede »požiral« kilometre, 80 v eni uri! Pa vršilo se je brez vsega ropota, kakor bi se gibala zibelka semin-tja. Kolesa se skoro čutila niso in lažje bi bil misliti, da smo na mehki nego na železni podlagi. Gorje seveda, če bi se bila pripetila kakšna nezgoda. Omenjam, da so ameriške železnice v rokah privatnih družb, ki tekmujejo med seboj, katera bo popotnikom bolj postregla. Voznih redov, prav lepih in celo s slikami, dobiš kolikor hočeš, pa ne za plačo, ampak zastoj. Uradniki so uljudni, sprevodniki postrežljivi, vozovi udobno opravljani. Pri brzovlakih, ki peljejo s seboj spalniške in gostilniške vozove, so zamorci za postrežnike. Misli si takega črnca z leskečimi očmi, kot repa belimi zobmi in v beli obleki, pa se ga skoro ustrašiš ob prvem pogledu. Pri obedu ti nosi na mizo, zvečer ti pripravi ležišče, zjutraj osnaži obleko. Toda nikar mu ne zaupaj. Glej, da imaš denar na varnem kraju, sicer ti lahko izgine. Neki Nemec mi je pravil, da je prišel ob precejšnjo svoto, ki jo je pustil čez noč v telovniku poleg postelje. Nihče drugi mu je ni izmaknil kakor črnc. toda ker mu ni mogel dokazati, je bil brez nje.

Ali me bo kdo čakal, ko pridem v Buffalo? Izvedel sem za naslov dveh rojakov, ki sta že dalj časa v tem mestu, zato sem jima pisal iz New Yorka in ju prosil, naj me čaka eden pri dočlenem vlaku na kolodvoru. Izkusil sem, kako hudo je, ako nima popotnik

predsednik velik uspeh, če se ločijo juž. province kot samostojna država od severne Kitajske. Gotovo je pa, da republikanski voditelji odklanjajo vsako spravo in da razpolagajo z velikimi denarnimi vsotami.

Italijansko-turška vojska.

Iz Carigrada se poroča, da je napadlo 29. m. m. 25.000 Lahov Bir Tobras, a so bili Lahli po šesturnem boju prisiljeni, da so se umaknili. Lahli so izgubili v bitki 600 mož, Turki pa 72 mrtvih in 118 ranjencev. — O predzadnji bitki pri Bir Tobrasu objavlja socialistički »Avanti« uničevalno obsodbo laških poveljnikov, jih ostro napada ter trdi, da v bitki Lahli niso imeli že več srečevanja. — Splošno pozornost vzbujajo še vedno Dardanele. Splošno se sodi, da bodo, če bo trajala vojska še kaj časa, igrala Dardanele še važno vlogo, ker tvorijo ključ Carigrada. To Turčija ve in je koncentrirala v Dardanelih 30.000 mož in sicer 12.000 topničarjev in 14 tisoč mož pehote. Po posameznih utrdbah stoji 300 do 3000 mož, v utrdbah je 118 topov, med njimi 6 Krupovih 35 cm. V Dardanelih je koncentrirano tudi turško brodogrje, 11 vojnih ladij. V Dardanelih zbrani armadi poveljuje Torgut paša. Turki imajo pripravljenih 12 starih ladij, da jih potope in tako zapro Dardanele, če bi jih napadli Lahli. Naš zemljevid kaže položaj ob 71 km dolgi, 1, 3—7 km široki dardanelski morski ožini.

Nov laški napad in poraz pri Bir Tobrasu.

Carigrad, 31. decembra. (Zasebno.) Vojnemu ministru se dne 29. t. m. poroča iz Dehibata. Naše čete so dne 28. t. m. zapusile Azizio in Terhuno in se koncentrirale pri Bir Tobrasu. Dne 28. t. m. zjutraj je napadlo 25.000 Lahov naših 7000 Arabcev in 600 rednih vojakov, ki so branili našo pozicijo. Po šesturnem boju so bili Lahli prisiljeni, da so se umaknili v Glejmo. Sovražnik je izgubil 600 mož, dva topova, 73 pušk in 28 zabojev streliva. Mi smo imeli 72 mrtvih, 118 ranjencev, med njimi dva častnika.

Boj pri Tobruku.

Tobruk, 31. decembra. (Kores. urad.) Po poročilu, ki je došlo poveljstvu, so Turki izgubili dne 20. t. m. zelo veliko ljudi. Med mrtveci se nahajajo en turški stotnik in en ugleden glavar Arabcev. V Derni ni nič novega.

Napake laških poveljnikov.

Rim, 31. decembra. (Zasebno.) »Avanti« objavlja pismo svojega dopisnika v Tripolisu, v katerem opisuje bitko pri Bir Tobrasu in jo označuje za velik laški poraz. Italijani so izgubili 50 mrtvih in nad 100 ranjencev. Vsi laški častniki so ogorčeno grajali lahkomišljenost poveljnikov, ki so podili vojake v mesnico. Vojaki so imeli le po 250 patronov in so bili čez nekaj ur brez municije. Tudi iz topov so bili izstreljeni že zadnji strelji, ko so se k sreči Turki umaknili. Če bi se Turki ne bili umaknili, bi bili pobili vse Lahe. Laška vlada je zaradi tega poročila iz-

nikogar, ki bi ga sprejel ob prihodu. Ko so nas spustili v New Yorku iz parnika, stal sem sredi ceste sam ter se nisem vedel kam obrniti. Seveda sem se preiril polagoma naprej ter dobil primerno stanovanje, toda z veliko težavo. Kako bom neki sprejel v Buffalo? Dotičnika, ki sem jima pisal, me sicer nista poznala in jaz ne njiju, pa nadejal sem se, da me bota po duhovskem ovratniku hitro spoznala.

Mnogo ljudstva se je trlo na kolodvoru, ker Buffalo je mesto s 400 tisoč prebivalci. Hodil sem v gneči gorindol, toda živa duša se ni zmenila zame. Slednjič zapazim nekaj Indijancev. Nihče me ni opozoril nanje, toda pri prvem pogledu sem spoznal, da imam pred sabo potomce prvotnih prebivalcev Amerike. Kolikokrat sem jih videl na slikah in danes jih imam pred seboj žive, ravno take, kakršne sem tolikokrat videl v podobljene. Krepke postave bakrenorjavih obrazov, velikih črnih oči, glave okrašene z raznim nakitjem, život odet z obleko živahnih barv. Ta hip sem pozabil na vse drugo ter bil zamaknjen edinole v te čudne prikazni. Kar se mi približa prijazen mlad mož ter me nagovori v domačem jeziku: »Ali ste Vi s Kranjskega?« Kdo bi opisal prijetno presenečenje! »Da, jaz sem, jaz sem,« in krepko smo si seglji v roke. Čakat sta me prišla oba, ki sem jima pisal. Eden je bil Franc Fernan, doma iz Črnomlja, eden pa Franc Pogačnik, doma z Dobrave pri Kropi. Menda bi se bratje ne mogli medsebojno bolj razveseliti, kakor smo se mi eden drugega.

gnala »Avantijevega« poročevalca iz Tripolisa.

Carigrad, 31. decembra. (Zasebno.) Z Malte se poroča: Naše (turške) po zadnji zmagi zopet osvojene pozicije so dne 28. t. m. zopet napadli Lahli s premočjo in jih osvojili. Sovražnik je izgubil 300, mi 74 mož. Vzhodno Tobruka smo zasedli novo postojanko.

Neutrlnost Egipta.

London, 31. decembra. (Kor. urad.) Angleška križarica »Suffolk« je odplula z zaprtimi pismi iz Malte v Egipt. Kakor poroča Renterjev urad, je odposlala angleška vlada vojno ladjo »Suffolk«, da vzdržuje neutralnost Egipta v egiptovskih vodah.

Zaprto pristanišče Smirne.

Trst, 1. januarja. (Zasebno.) Poveljstvo pristanišča v Smirni je opozorilo paroplovne družbe, da smejo v smirnsko pristanišče trgovske ladje le na laško odgovornost, ker so položili Turki v morje mine in da Turki ne bodo povrnili nobene škode.

V Tripolisu se razveljavi turški denar.

Milan, 1. januarja. (Zasebno.) Laška vlada namerava izdati te dni odlok, s katerim razveljavlja turški denar v Tripolisu.

Avstro-Ogrska in Turčija.

Carigrad, 31. decembra. (Zasebno.) Trdi se, da bo zahtevala Turčija od Avstro-Ogrske, da naj jo v slučaju kake vojske na Balkanu ne podpira zgolj diplomatski, marveč da naj ji tudi garantira integriteto Novega Bazarja.

Zmede v Perziji.

Rusija, razjarjena po odporu v Tebrisu in v drugih severnoperzijskih mestih, namerava ostro nastopiti proti tistim, ki so se upili. Ruska vlada je sklenila odposlati v Perzijo kazenske ekspedicije po 10.000 mož v Tebris, Rešt in v Enzeli. Turki so koncentrirali v Urmiji sedem bataljonov, in sicer, kakor trde, sporazumno z Angleško. O dogodkih v Perziji so došla sledeča poročila:

Boji v Perziji.

Peterburg, 31. decembra. (Zasebno.) Po poročilih iz Teherana se je pridružilo revolucionarjem v boju proti Rusom v Tebrisu 130 Armencev. Ustreljenih je bilo 13 vojakov. Ruskim vojakom je bilo zopet ubitih in ranjenih 100. Zveza z ruskim konzulatom je prekinjena.

Mučeni ruski vojaki.

Tebris, 2. januarja. V četrtek so našli tri stano razmesarjene grenadirje mingrelskega polka. Po hišah so dobili ostanke sežganih ruskih vojakov, na dvorišču generalnega guvernerja pa truplo nekega ruskega vojaka, ki je bil živ pokopan. Trije ruski vojaki so pa bili vrženi v vodnjak policijskega poslopja.

V Tebrisu mir.

Tebris, 2. januarja. (Kor. urad.) Ruski generalni konzulat je izdal oklic, ki poziva prebivalstvo, naj zopet otvori bazare in se poda na delo. Bazarje stražijo Rusi. Prebivalstvo izroča orožje ruskim oblastim.

Tebris, 2. januarja. (Kor. urad.) Sem sta došla 6. in 8. strelski polk z dvema bateijama grenadirske brigade.

Brezlična brzopletna zveza Rusije s Perzijo.

Djulfa, 2. januarja. (Kor. urad.) Tu sem je došla ruska stotnija, da napravi brezlično zvezo med Perzijo in Rusijo.

* »O nekaterih pobijanih pravilih slovenske pisave«. Spisal dr. Karel Štrekelj. Ponatis iz »Ljubljanskega Zvona« l. XXXI, v Ljubljani, 1911. Založil pisatelj. Dr. Josip Tomišek je izdal l. 1910 brošurico »Antibarbaruse«, v kateri biča nekatere napake slovenskega jezika, ki so se urinile po njegovi sodbi v našo pismeno slovenščino, osobito v naše časopise. Zoper to brošuro je napisal dr. Štrekelj v lanskem »Ljubljanskem Zvonu« celo vrsto sestavkov, ki so sedaj v ravnokar izišli brošuri ponatisnjeni. Pisatelj razglablja s svoje priznane strokovnjaško temeljitostjo in obsežnim znanjem domnevane napake in pravila, katere je dr. Tomišek v svojih študijah grajal. Vsem jezikoslovcem, časnikarjem in pisateljem bo brošura dobro služila. Zadnje čase so se nekateri listi in časopisi prijeli od Tomiškega danih navodil; ti se bodo iz pričujoče brošure prepričali, da so njegova izvajanja več ali manj napadna.

Novi brevir. Častiti duhovščini se naznanja, da novi brevir še ni izšel. »Typographia Vaticana« v Rimu dotiska v kratkem vzorec, ki pa za praktič-

no porabo ne bo tako primeren kakor izdaji, ki se bota takoj na to tiskali v Belgiji in Reznu. Meseca februarja ali marca pa bo brevir že na razpolago v Katoliški Bukvarni.

Ko bo brevir dotiskan, bo Katoliška Bukvarna, ki je s »Typographia Vaticana« ter z drugimi tozadevnimi založniki v nepretrgani in neposredni zvezi, preč duhovščino o tem takoj obvestila ter razposlala tiskovne vzorce.

Psalterij po novem brevirju je pa že sedaj na razpolago; s pomočjo psalterija se lahko moli novi brevir pod uporabo starega brevirja.

Napoved o osebnih dohodnih bo treba tekom tekočega meseca podati davčnim oblastem. Ob tej priliki opozarjamo vsakogar, da se ravna po navodilih knjižice: »Zun, Osebna dohodnina«. Četrto poglavje zakona z dne 25. oktobra 1896, št. 220 drž. zak., o neposrednih osebnih davkih s pojasnili, zadevnimi določbami c. kr. upr. sodišča in raznimi vzorci, ki stane 1 K 20 vin., s poštnino 1 K 30 vin. ter se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Pri sestavljanju osebno-davčne napovedi, ki se mora v teku meseca januarja predložiti davč. oblasti, bo ta knjiga vsakomur izborna služila. Olajšala bo delo in prihranila s svojimi praktičnimi navodili marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomur so znane določbe glede dovoljenih odbitkov, katerih v napovedi ne upošteva in zato ni deležen gotovih olajšav.

NAMERAVAN ODSTOP POLJEDEL-SKEGA MINISTRA.

Praga, 1. januarja. Neki list poroča, da namerava poljedelski minister dr. Braj radi svojega slabega zdravja odstopiti. Sledi mu baje knez Friderik Schwarzenberg.

DOKLADE DRŽAVNIM NASTAV-LJENCEM.

Dunaj, 30. decembra 1911. (Kor. urad.) Današnja »Wiener Abendpost« objavlja: Ker se parlamentarnim potom ne bi mogle vrediti razmere državnih nastavljenecv pravočasno tako, da bi bili deležni že v prvi polovici l. 1912 namenjenih jim ugodnosti, se dovoli vsem drž. uradnikom in državnemu učiteljskemu osebju štirih nižjih činovnih razredov kakor tudi praktikantom in drugim, ki čakajo na uradniška mesta, začetkom bodočega leta enkratni prispevek v stopnjevaločnem znesku 50 do 130 K, slugam, članom stražnega zbora in drugim z dekretom ali s pogodbo v državni službi nastavljenim in v tej službi popolnoma zaposlenim osebam 35 do 50 K. Državnim delavcem se ne nakažejo posebni zneski, pač se jim pa primerno zvišajo plače in se jim drugače položaj izboljša.

KHUEN PRED PADCEM?

Budimpešta, 31. decembra. (Zasebno.) »Magyarország« poroča, da se bodo politični dogodki na Ogrskem hitreje razvili, kakor to pričakujejo vladni krogi. Grofa Khuena so že na dvoru pustili pasti in zdaj čakajo le na ugodno priliko, da izpremene vlado na Ogrskem. Samoobsebi umevno dementirajo vladni krogi to poročilo, ki je pa glede na dosednji razvoj na Ogrskem zelo verjetno.

VLADA ZA DEMONSTRANTE V DROHOBYZU.

Lvov, 1. januarja 1912. (Zasebno.) Za rodbine pri nemirih ob državnozbornskih volitvah v Drohobyzu prizadetih demonstrantov je nakazanih 236.000 K. Vlada je nakazala 100.000 K, 40.000 K so je porabilo za zdravstvene stroške ranjencev, ostali znesek se je na višini 1000 do 12.000 K nakazal rodbinam ustreljenih demonstrantov.

AVSTRIJA IN NEMČIJA.

Berolin, 1. januarja. »Nordd. Allgemeine Zeitung« piše med drugim: Zveza Nemčije z Avstro-Ogrsko in Italijo je trajni temelj zunanje politike Nemčije. Dasi je imela Avstrija l. 1911. več ministrskih kriz in novih volitev in so se morale na Ogrskem premagati velike parlamentarne težkoče, je ostala le zunanja politika habsburške monarhije zvesta svojim dosedanjim smerem.

BULGARI ZA VOJSKO S TURKI.

Dunaj, 31. decembra 1911. »Reichspost« objavlja članek bivšega bulgarskega ministrskega predsednika dr. Vazilija Radoslavova, ki naglašja, da Bulgarija vsak dan bolj čuti posledice laško-turške vojske. V otomanski Makedoniji živi nad dva milijona Bulgarov. Vsi Bulgari so prepričani, da bodo mogli uresničiti svoje ideale z orožjem. Bulgarske zahteve se diplomatskim potom ne bodo izpolnile, ker Turci si ne dá ničesar izsiliti z besedami in kulturne razvoj je brez vsake moči v boju z mohamedanskim fanatizmom. Vsi mladoturski poizkusi modernizirati Turčijo, so se izjalovili, še slabše je zdaj, kakor je bilo. Zavist, ker so kristjani in predvsem Bulgari sprejemljivejši za kulturo kakor

Turki, povzročajo, da se v Turčiji B...
ne bo... Vsi...
činitelji Bulgarije soglašajo v tem, da prej
ne bo zav... red na Balkanu, dokler se
ne... ni...
Zadnje turške grozovitosti pozivajo na boj.
Sveta narodna dolžnost narekuje Bulgariji,
da si z gromenjem Krupnovih topov izvo-
juje posluš. Pomladi leta 1912. se bo zabe-
ležila v povestnici Orienta turško-bulgar-
ska vojska po krivdi Turkov.

PONEVERJENJA V BULGARSKEM VOJNEM MINISTRSTVU DEMENTI- RANA.

Sofija, 2. januarja. (Kor. urad.)
«Agence Telegraphique Bulgare» de-
mentira, da bi se bilo v bulgarskem
vojnem ministrstvu poneverilo 1.500.000
frankov, da se je ustrelil neki višji čast-
nik in da je pobegnilo čez mejo več
častnikov.

PREMEŠČENJE SRBSKE REZIDENCE IZ BELGRADA.

Belgrad, 2. januarja. (Zasebno.)
Več srbskih poslancev namerava predla-
gati srbski skupščini, naj se premesti kra-
ljeva rezidenca in sedež centralne vlade
iz Belgrada v Niš ali v Kragujevac. Svoj
nameravani predlog utemeljujejo, da Bel-
grad, ki leži ob skrajni meji države, i. do-
volj varen, ker bi osobito ob kaki vojski
z Avstro-Ogrsko mesto lahko bombardir-
ale baterije v Zenanu ali pa avstrijski
donavski monitorji. Kralj Peter odobrava
nameravani predlog.

TURSKA MINISTRSKA KRIZA.

Carigrad, 30. decembra 1911.
(Kor. urad.) Veliki vezir Sajid paša je po-
dal demisijo.

Carigrad, 2. januarja 1912. (Kor.
urad.) Sajid paša je zopet imenovan za ve-
likega vezirja, za šejk ul islama je pa ime-
novan egiptovski veliki kadi Nesid Efendi.
Večina dosedanjih ministrov ostane tudi v
novem Sajidovem kabinetu.

Dnevne novice.

+ **Seja vodstva S. L. S.** bo v četrtek,
4. januarja, ob 3. uri popoldne v knjižnični
dvorani »Katoliške tiskarne«.

+ **Posnemanje vredno.** Z današnjo
številko stopa naš »Slovenec« v 40. le-
to svojega obstoja. Tega izrednega do-
godka se je na izredno lep način spom-
nil naš dolgoletni naročnik, zvesti so-
trudnik in podpiratelj vsakega našega
podjetja, preč. gospod Jurij König,
župnik na Vinici, ki je hkratu ob-
novil naročnino za celo nadaljnje
desetletje ter doposlal v to svrhu
mesek 234 K. — Ko iz ekamo tem po-
tom plemenitemu gospodu pospeševate-
lju katoliškega tiska najiskrenejšo
zahvalo, ga stavimo obenem vsem p. n.
naročnikom oziroma somišljenikom v
lgled in posnemanje vsaj v tem oziru
da po moči širijo naše časopisje in ob-
navljajo svojo naročnino ako ne celo-
letno, vsaj četrtletno naprej.

+ **K odstopu deželnega glavarja pl.
Šukljeja.** Liberalni žurnalisti si močno
ubijajo glave o vzrokih, ki so napotili
pl. Šukljeja k odstopu. Menimo, da
je v tem oziru merodajna ena sama ose-
ba in to je g. pl. Šuklje sam, ki je
navedel za svoj odstop zasebne
razloge. S tem je to vprašanje reše-
no. Sicer pa privoščimo liberalnim ko-
legom, da si še naprej ubijajo glave. Li-
beralni žurnalisti tudi ugibajo, kedo bo
naslednik pl. Šukljeja v deželnem
glavarstvu in že imenujejo razna ime-
na. Tudi to ugibanje jim privoščimo.
Za našo javnost pa bodi povedano, da v
tem oziru ni še prav nič določeno in ni-
ma zabeleženje imen v sedanjem tren-
totju nikake podlage.

+ **Državna podpora.** Vsled posre-
dovanja deželne vlade in naših držav-
nih poslancev je dovolilo poljedelsko
ministrstvo državno podporo v znesku
200.000 kron za nakup krmil po
znižani ceni. Izpeljavo te pomožne ak-
cije je prevzela po odredbi poljedelske-
ga ministrstva Gospodarska zveza do-
govorno s Kmetijsko družbo v Ljublja-
ni. Podpore dobe svinčarji in sicer ti-
sti, ki rede plemenske svinje. Merilo
za odmero podpore za posamezne obči-
ne bode tedaj število plemenskih svinj.
Gospodarska zveza bode sporočila ta-
koj občinskim uradom, koliko in kate-
ra krmila odpadejo na posamezno ob-
čino z ozirom na stanje plemenskih
svinj. Da se razpečavanje krmil po ne-
potrebem ne zavleče, prosimo župan-
stva, da naj nemudoma odgovore Go-
spodarski zvezi, kdo dobe od nje upra-
šalni list. Razdelavala se bodo krmila:
koruza, otrobi, tropine in sladkornata
močna krmila.

+ **Seja glavnega odbora »Slovenske
Straže«** bo jutri ob 2. uri popoldne.

+ **Izrebane deželne obveznice.** Da-
nes so se pri deželnem odboru od 4 %
deželnega posojila izrebele sledeče ob-
veznice, in sicer: à 20.000 K: 46, 99, 92;
à 10.000 K: 4, 69, 59; à 2000 K: 1656, 46,
366, 155, 1059, 224, 1987, 501, 2095, 1374,

Pogled na sporno perzijsko ozemlje s tiče perspektive.

1774, 855, 1905, 748, 1741, 796, 1067, 1536,
1115, 1544, 1005, 43, 1671, 1001, 867, 1694,
760, 450, 1991, 89, 1359, 1809, 1974, 1715,
1929, 236, 1767, 695, 1127, 1352, 805, 1889,
1088, 588, 1821, 822, 1596, 1238, 543, 2194,
786, 829, 1424, 1390, 466, 609, 2005; à 200
kron: 2754, 1022, 1013, 649, 1496, 693, 728,
2170, 575, 2397, 207, 670, 2868, 312, 2194,
2799, 705, 2068.

+ **Kanončno imenovan** je bil včeraj č.
g. Tomaž Rožnik, župnik v Selcah, za žup-
nijo Debrnice.

+ **Nameščen** je za pomožnega uprave-
lja v Selcah č. g. Ivan Kepec, kaplan v
Stari Loki. Č. g. Ivan Sedej, kaplan v Sel-
can, je premeščen za kaplana v Staro
Loko.

+ **Osebna vest.** G. dr. Vladislav
Derč, doslej konzul, aspirant v Milanu,
je premeščen za konzul. atašeya v Cleve-
land, Amerika.

+ **Tržaški župan član gosposke
zbornice?** »Bohemia« poroča, da bo
imenovan tržaški župan Alfonz Valerio
za člana gosposke zbornice. — »Pic-
colo« z ozirom na to, da je Valerio od-
ločen liberalac in nacionalc, dvomi o
možnosti, da bi bil tak mož imenovan
v tako skrajno konservativno korpo-
racijo.

+ **»Narodovi« dovtipi.** Piše se nam:
Slučajno sem listal po dolgem premoru
zadnje soboto v kavarni po »Slovenskem
Narodu«. Ker se politike ne hodim učiti iz
njega, sem se ozrl na njegove dovtype.
Precej jih je bilo — največ od fajmoštrov
in ženk. Nesramnost, s katero ti ljudje
vzgajajo v svojih pristaših cinizem in mr-
njo do vsega, kar je v zvezi s Cerkvijo, je
brez primeric. Ne vem sicer, kakšne so v
tem oziru »Narodove« številke splošno,
ker smatram za sramoto mislečemu in do-
stojnemu človeku, če bere prismođarije
našega liberalnega časopisja, ako njeđovo
stališče v družbi ne zahteva, da pozna te
umazane izbruhe umazanih duš, kakor
mora tudi isti, ki kida gnoj — poznati »tra-
nišča. Dosti boljše pač ne bodo. Bolj kot
vsi članki so značilni »dovtipi« za umaza-
nost »Slovenskega Naroda«. In potem se
ti ljudje še čudijo, ako dostojne stranke
izvajajo proti njim političen bojkot! —
Pljunil sem in obesil cunjjo na obešalnik,
kjer sta jo zadovoljno vzprejela v svojo
sredo dva opolzka čifutska »humoristična«
lista.

+ **Dalmatinska jezikovna narečja,** s
katero se namesto laškega, oziroma nem-
škega jezika uvaja hrvaški notranji urad-
ni jezik na vsej črti, je stopila s 1. januar-
jem letos v veljavo. Vse predprijave so
oblasti izvršile že tekom minulega leta.

+ **Hrvaške volitve.** Stranka prava bo
namesto umrlega dr. Homotarića v Klanjcu

kandidirala dr. Pazmana. 27. t. m. je bil v
Slatini izvoljen za saborskega poslanca
župnik Veljko Lukić, pristaš koalicije. Do-
bil je 814 glasov, nasprotni kandidat neod-
visnega središčnega kluba, dr. Zbierchov-
ski, je dobil 784 glasov. Koalicija ima se-
daj 25 poslancev.

+ **Umrli** je v Kandiji usmiljen brat
Teodozij Potrč. Pokojnik je bil rojen
dne 22. novembra 1880. v Sv. Križu pri
Ljutomeru. V red usmiljenih bratov je
vstopil v Gradcu; po dovršenem novici-
jatu prestavljen v Kandijo je naredil
redovno obljubo dne 2. avgusta 1905.
Boljan je bil že več let, a vkljub temu je
opravljal svojo službo pri bolnikih do
predzadnjega dneva svojega življenja.
Dne 29. decembra se mu je vlila kri-
skozi usta in je moral v postelj. Drugo
jutro je prejel sveto popočinico in je bil
vse dopoldne nenavadno vesel. Ob 1.
uri popoldne se mu je pa zopet vlila kri
in v nekaterih minutah je končal tru-
dapolno življenje. R. J. P.

+ **Zmaga hrvaških pravašev.** Iz
Opuzena smo prejeli brzojavko: Pri
ponovnih občinskih volitvah so prava-
ši sijajno zmagali. Hrvaška krščanska
misel slavi slavije.

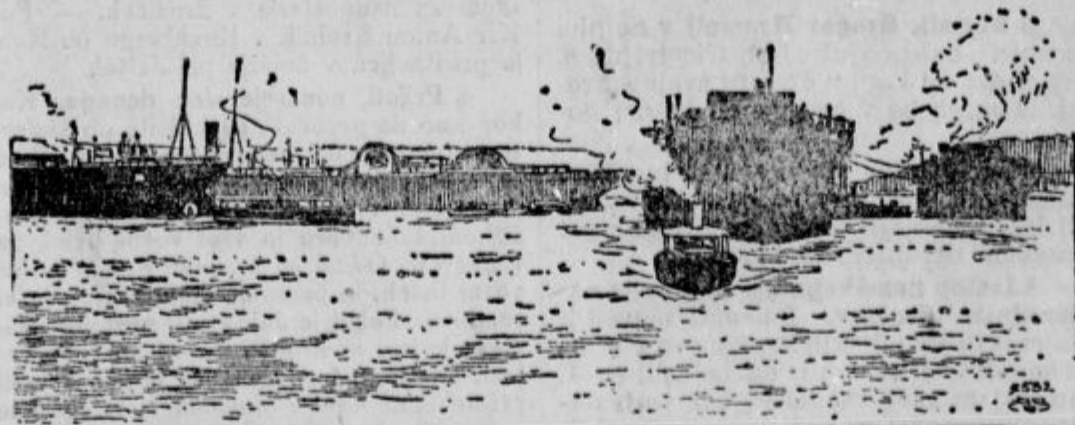
+ **Imenovanje.** Višji rudarski
oskrbnik g. Fran Bouška v Idrji je
imenovan za rudarskega svetnika.

+ **»Zora«.** Ker se je zadnja številka
»Zore« zakasnela v tiskarni, javljam
tem potom cenjenim naročnikom, da
izide tekom tega tedna. — Anton Tor-
kar, t. č. urednik »Zore«.

+ **Slov. katol. akad. društvo »Dan«**
v Pragi ima 11. redni občni zbor dne
5. prosinca 1912, ob pol 7. uri zvečer v
društvenih prostorih z običajnim spo-
redom.

+ **Surovi protiaustrijski pojavi v
Italiji.** Avstrijski potniki morajo po ob-
mejnih krajih Pontebi, Št. Danijelu,
Čedadu, Vidmu in drugod prestajati
najhujše surovosti in nadležnosti od
domačinov in oblasti. Avstrijci, ki se
jih kot take spozna, so opljuvani in se
jih dejansko napada. Često ne dobe ti
niti jedi in pijače. Celo trgovskim za-
stopnikom se delajo od oblasti sitnosti.
Po gostilnah obmejnih krajev so vsak
teden takozvani »patriotični večerki,
pri katerih pride od pravih orgij proti
Avstriji in babsburški dinastiji. Itali-
janski zdravniki se branijo pomagati
od množice ranjenim Avstrijcem. Na-
šim rojakom se na javni cesti krade
prtijaga in se jih obmetava s kame-
njem.

+ **Nov izum.** Zagrebčana Artur
Schulz in Lavoslav Zeiler sta iznašla

Dardanele zaprte.

Stare, z minami napolnjene ladje, ki jih nameravajo ob vходу v Dardanele potopiti.

držalo, ki ima v sebi zalogo peres, ki se
lahko poljubno izmenjavajo.

— **Ugodna šala.** Z Reke poročajo:
26letni Nikolaj Mihalčič je bil na bo-
žični praznik v družbi več svojih pri-
jateljev. Eden teh mu je za šalo stavil
v žep dinamitno patrono. Mihalčič je
segel v žep po užigalico, pri čemer je
patrona eksplodirala, a on se je z bo-
lestnim krikom brez zavesti zgrudil na
tla. Vsled eksplozije mu ni bila le odtr-
gana polovica roke, marveč je zadobil
težke poškodbe tudi na obrazu. Prene-
sli so ga na Reko, kjer mu je zdravnik
odrezal roko; nevarnost je tudi, da
oslepi na enem očesu.

— **Občni zbor idrijske podružnice
»Slov. plan. društva«** se vrši z običaj-
nim sporedom dne 8. januarja 1912 ob
8. uri zvečer v gorenjih prostorih hote-
la Didič.

— **Srce so mu zašil.** Alojzij Ger-
mek, 25 let star, se je dne 30. decembra
v Trstu ustrelil v prsi. Doktorja D' Este
in Monti sta mu v bolnici odprla oprsje
in osrčje in srce zašila. Operacija je
trajala dve uri in srečno uspela.

— **Upravništvo »Slovenskega Uči-
telja«** naznanja, da je poslalo položnice
vsem p. n. naročnikom pismenim po-
tom, ker pomotoma niso bile priložene
zadnji številki leta 1911. Ker so že ne-
kateri naročniki po nakaznici plačali
znesek za bodoči letnik, naj teh polo-
žnic ne smatrajo za opomin. Pač pa
prosi upravništvo, da bi se požurili z
naročnino oni odjemalci, ki imajo za-
ostanka še za več letnikov »Slovenske-
ga Učitelja«. Zapisnik izkazuje samo
za leto 1911 še štiri sto praznot. Tis-
karna terja — treba šteti tisočake, ki
pa z njimi točasno upravništvo še ne
razpolaga. Priporočamo se osobito kraj-
nim šolskim svetom. Srečno novo leto
želi vsem prijateljem in pospeševate-
ljem »Slovenskega Učitelja« upravni-
štvo in uredništvo.

— **Slepar.** Po Zagrebu in okolici
se je te dni potikal nek človek, ki se je
izdajal za zastopnika raznih bank in
slepil ljudi, češ, da so zadeli srečko in
morajo sedaj plačati za kolek in druge
stroške 5 do 10 K, potem se jim pošlje
dobitek. Ogoljufal je na ta način mno-
go oseb za manjše svote. 27. t. m. pa je
sleparja dosegla roka pravice in ga
spravila na varno. Piše se menda
Škalcer.

+ **T govoc z dekleti.** Pred nekaj
dnevi je zaprlo orožništvo nekoga mo-
ža, ki je v okolici Fare in Osilnice nabir-
al dekleta za Reko. Sodnj. preiskava
je dognala, da je mož trgovec z dekleti.
Takim tujim agentom, zlasti tistim, ki
obljubujejo brezplačno vožnjo, se ne
sme preveč zaupati. To naj bi si stariši
in dekleta zapomnili.

+ **Zgorela je v Zagrebu** v maks-
mirskega parku takozvana »Mirna ko-
liba«, mala vila, last zagrebškega nad-
škofa. Zgorele so številne dragocene
stare in zgodovinske slike in drugi
predmeti, fine narodne vezenine, knji-
ge, pohištvo, sadje itd. Škode je 30.000
kron. Ogenj je zakrivil dimnikar, ki je
hotel požgati saje, pri tem so pa saje
odletele drugam.

+ **Nesreča v gozdu.** V Trnovskem
gozdu je hlood zlomil nogo drvarju Za-
delu vulgo Šmaju iz Jasena. Prepeljali
so ga v postojniško bolnišnico.

+ **Smrt stoletne žene.** V Zagrebu
je umrla v 100. letu starosti gospa Bar-
bara Bauer.

+ **Tatovi** so začeli krasti tudi
žganjarske kotle. V Dornbergu je kupil
A. V. žganjarski kotel nove vrste. Ker
ga ni imel še nihče v občini, so kmalu
vsi ga hodili gledat in pokuševati žganje.
Tako je prvem tednu pa se je ne-
komu tako dopadel, da ga je ukradel
18. t. m. O tatovih ni sledu. Tudi se ne
more vedeti ali je domač tat ali kak
tujec. Zdi se da so hoteli ukrasti kaj
drugega, ker so našli pa to pod lopo-
so pa le kotel nesli in sicer še brez
klobuka. Kotel drži kakih 125 l. Ako
je kdo videl kakšnega sumljivega člo-
veka s takim kotlom, naj to naznani
orožnikom v Dornberg ali pa financij.
Ako se dobi kotel — da gospodar do-
tičnemu precejšno nagrado.

+ **Zloča policijskega inspektorja.** Z
Reke poročajo: Tukaj je 47letni policijski
inspektor Pas... danes zjutraj naj-
prej s službenim revolverjem enkrat ustrelil
proti svoji ženi, a jo le lahko ranil na
hrbtu, poem si je pa drugi strel izorožil v
desno senco. V težkem stanju so ga potem
prenesli v bolnišnico. Zar, ki je bil vesten
v službi in priljubljen pri svojih predstoj-
nikih in tovarših, je bil zadnje čase več-
krat zamišljen in se je pnovno že hotel
usmrtiti, a ga je vsakikrat zadržala žena.
Ima šest hčer, katerih ena se je imela se-
daj poročiti.

+ **Zahteve železničarjev.** Današ. 2. ja-
nuarja. (Zasebno.) Narodne delavske or-
ganizacije nameravajo zahtevati od želez-
niškega ministra, da poda avtentične po-
datke, kdaj in v kaki meri izpolni zahteva
železničarjev. Voditelji nameravajo zopet

izjaviti, da zahtev nad 38 milijonov kron, kakor ne bi znanu in zahtevali, da naj železniški minister kmalu likvidira ostanke 17 milijonov kron.

— Pomotoma ustreljeni postajni načelnik. Iz Beljaka poročajo: Predvčerajšnjim popoldne je ustrelil v Gummernu pri Beljaku gostilničarjev sin Augmaier postajnačelnik Leiterja. Napadalec je na Leiterja trikrat ustrelil. Ranjenca so odpeljali z vlakom v beljaško bolnišnico, kjer je včeraj popoldne umrl. Kakor se je doznalo, Augmaier ni nameraval ustreliti Leiterja, marveč nekega sorodnika, ki je tudi v Gummernu železniški uradnik. Trdi se, da je napadalcu zatemnel um. Napadalec so zaprli.

— Vojaštvo v Vipavi. Za prihod vojakov v vipavski trg se vrše obširne prizidave. Delo je prevzel nek slovenski podjetnik iz Podgora. Preurediti se mora grajsko poslopje, kjer bo vojašnica. Staro bolnico bodo preuredili v vojaško, tudi dosedanja smodnišnica bodo povečali. Jahalna šola in skladišče za topove se zgradi na občinskem travniku poleg kopaljšča.

— Samomorilca. 18. decembra 1911 so mlekarice, ki so s Kastavščine nesle mleko v Volosko in Opatijo, opazile na nekem samotnem skalovitem mestu nad novo jubilejno cesto sedečega gosposko oblečenega moškega in ženske. Ker se ni sta dalj časa nič ganila, se je ženskam zdelo čudno, zato so šle bliže. Videle so, da sta oba mrtva, ženska ustreljena v senca, moški skozi usta v glavo. Obvestile so občinsko oblast v Voloski. Komisija je ustanovila, da sta bila samomorilca že sedem dni mrtva. Moški je bil Ljudevit Kaiser z Dunaja, ženska Martha Liepe iz Berolina. Vzrok smrti neznan.

V Ameriki umrli Slovenci. Dne 12. decembra je umrl v Lincolnu, Ill., Peter Springer iz Črnomlja. Rajnik je prišel v Lincoln s prvimi Slovenci l. 1868. — V Galesburg, Ill., je umrl rojak Fr. Hudobnik. Pokojnik je bil doma iz Suhle pri Kranju na Gorenjskem. — Umril je v Clevelandu rojak Anton Pugelj. Rajnik je bil doma iz Mirne peči na Dolenjskem in je bival v Ameriki 19 let. Zadnja tri leta je živel v Nottinghamu.

Slovenec utonil v Ameriki. Franca Zavrla v Forest City, Pa., je prišel obiskat njegov brat Josip. Podala sta se loviti na bližnje jezero. Pri tem se mu šed udrl. Med tem ko se je Josip rešil, je brat izginil pod ledom. Pokojnik je bil doma iz fare sv. Križ na Dolenjskem. V Ameriki je bival 7 let in je bil star 19 let. V Ameriki zapušča dva brata Josipa in Jerneja Zavrla, v stari domovini pa očeta in brata.

— »Napretkov Zakladni Dom« zgradi v Sarajevu hrvaško prosvetno društvo »Napredak«. Dom bo stal v Čemaluški ulici ter bo poleg tri, oziroma četvernadstropne hiše s stanovanji obsegal v ozadju veliko dvorano z odrom in moderno restavracijo. Vsa investicija bo stala 680.000 K. Načrte je napravil zagrebški arhitekt Dionizij Sunko.

— Papir »Slovenske Straže« naj bi rabili vsi župni, občinski in drugi uradi. Zahtevajte od trgovcev, da naročajo papir pri »Slovenski Straži« v Ljubljani. Vzorce na razpolago.

— Vzroka, da se je Kolinska kavina primes za obmejne Slovence v kratkem času tako zelo priljubila našim gospodinjam, sta dva. Priljubila se je predvsem zato, ker je res najboljši kavini prídadek, ki daje kavi vse one lastnosti, ki jih mora dobra kava imeti. Priljubila se je pa našim gospodinjam tudi zato, ker je edino pristno domače blago te vrste in na prodaj v korist obmejnim Slovincem. Opozarjamo vse naše gospodinjke, da je samo tista pristna, ki ima napis »v korist obmejnim Slovincem« in ki je opremljena s pečatom »Slovenske Straže«.

— Poštna avtomobilna zveza v Dalmaciji. Dne 1. januarja 1912 se otvori avtomobilna poštna zveza na črti Zadar - Benkovac - Krištanje - Knin - Vrlika - Sinj.

— Gospodarski tečaj. Iz Bukovice pri Brdu se nam poroča: Kako skrben je naš deželni odbor za kmečko povzdigo, dokazuje tridnevni podučni tečaj, kateri se je v šli v stari šoli na Brdu. Precej prostorna šolska dvorana je bila pri vsakem predavanju nabito polna. Predavali so gospodje ces. svetnik Gustav Pirc, združni komisar dr. Lovro Pogačnik, sadjerejski inštruktor Matin Humek, živinorejski nadzornik Rado Legvart, živinorejski inštruktor Franc Kristof in c. kr. okrajni živinozdravnik Hugo Turk. Predavanja bodo gotovo obilen sad rodila. Prebivalstvo pa se toplo zahvaljuje deželnemu odboru in strokovnjakom, ki so tečaj vodili.

— Lepo novoletno voščilo. Na Silvestrov večer ob 10. uri sta brata Karel in Franc Eržen iz Dobrunj napadla Anona Selana čevljarskega pomočnika red Jakše o. o. gostilno v Dobrunjan in ga ranila z motiko na glavi ter

z vilami na nogah tako, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

NA DVORU.

Dunaj, 2. januarja. (Kor. urad.) Cesarjevo zločino je bilo tudi včeraj izredno dobro. Včeraj zjutraj je bil cesar pri sveti maši v dvorni kapeli, nato so mu čestitali člani vladarske rodbine. Prvi mu je čestital nadvojvoda Franc Ferdinand, in sicer sam, ob 10. dopoldne pa nadvojvode Peter Ferdinand, Leopold Salvator, Friderik in Rajner. Ob 11. so čestitali najvišji dvorjani.

Dunaj, 2. januarja. (Kor. urad.) Novoletni dvorni dine je bil včeraj zvečer pri nadvojvodi prestolonasledniku Franc Ferdinandu in vojvodinji Sofiji Hohenberg. Učeležili so se ga vsi nadvojvode in nauvojvodinje, ki bivajo na Dunaju.

KHUVEN O POLOŽAJU.

Budimpešta, 2. januarja. (Kor. urad.) Poslanci vladne stranke so včeraj večičili korporativno Khuvnu srečno novo leto. Khuen je odgovoril, da je prva naloga vlade, zagotoviti delozmožnost zbornice s postavnimi sredstvi, a s takimi, da se res doseže delozmožnost. Solidarnost vlade s stranko večine jamči, da se izvede vladni program.

BOLEZEN BELGIJSKEGA KRALJA.

Bruselj, 2. januarja. (Zvečno.) Dne 31. decembra je nenadoma obel belgijski kralj na influenci. Radi kraljeve bolezni so odpovedali novoletne sprejeme.

ODTRGANA GLAVA SRBSKEGA KNEZA ALEKSANDRA.

Dne 31. m. m. so našli v nekem grmu pokopališča St. Marx v časniški papir zavito mrtvaško glavo, ki ni imela čeljusti. Čepinja je temnorjava. Sodijo, da je to odtrgana glava trupla kneza Aleksandra. Včeraj je izjavila posebna komisija, v kateri je bil tudi srbski policijski svetnik Lazarovič in profesor Habrda, da je najdena glava res glava rajnega kneza Aleksandra. Glavo so zato pritrdili k okostju, krsto zaprli in prenesli s krsto kneževе rajne žene v mrtvašnico, dokler ju ne prepeljejo na Srbsko.

Darovi.

»Podgornemu društvu za slovenske visokošolske na Dunaju so darovali od 1. do 15. t. m.: po 30 K: dr. Jos. Stare in kann. mojster Al. Vodnik v Ljubljani; po 20 K: dvorni svetnik Mih. Gabričič, vladni svetnik Anton. pl. Globočnik, sek. načelnik dr. Vlad. pl. Globočnik na Dunaju, Ant. Hrast v Trstu, dr. Otmar Krajec v Ljubljani, notar Luka Svetec v Litiji in dr. Henrik Tuma v Gorici; po 15 K: podplk. bar. J. Roscher Raib v Gorici; po 10 K: Rajko Arce, J. Blesnika nasl. nadsvet. Vek. Furlan, prof. Fil. Gasparin, dr. Fr. Horvat, Minka Hrašovec-Homan, vladn. svet. Ivan Ilc, primarij dr. Jenko, dr. Fr. Južeta, E. Knez, Kolinska tovarna za kav. primes. Ivan Mankoč, okr. sod. Ant. Mladič, eksc. knezoškof dr. Mih. Napotnik, prof. Ant. Peterlin, gimn. ravnatelj, dr. Lovro Požar, Karel Šavnik, dr. Anton Švigelj, dr. Pavel Turner, inž. Mih. Vojšnjak, dr. Jos. Wilfan in višji inž. Fr. Zužek; 6 K 6 vin.: dr. J. Schegula; po 5 K: prof. Rajko Perušek, dr. R. Pipuš in dr. Fr. Rosina; po 5 K: Jos. Berlig, dr. Juro Hrašovec, Valent. Kopitar, Ivan Kranjc, teh. prist. Jak. Lah, Fr. Majdič, Ivan Mejač, župnik J. Oners, Franc Oset, župnik And. Podhostnik, notar Jožef Rohrmann, ravnatelj Henrik Schreiner, višji živ. zdravnik Pavel Skale, Franc Souvan sin, A. Šarabon, prof. A. Tavčar, Alojzij Zajec, Norbert Zanier in I. slov. zal. čaja in ruma v Ljubljani; po 4 K: Jelena Bavdekova, Štefan Rojnik in L. Schwentner; po 3 K: dr. Jan. Lenoch in prof. Jož. Skrbinišek in po 2 K: O. Bernatovič, prof. dr. Anton Dolar, Viktor Engelmann, župnik Ant. Kolar, Jos. Medica, Rudolf Pevec, Matilda Sebenikar, prof. dr. Ivan Svetina, Rud. Zdolšek in Mih. Zmave. — Skupaj: 597 K 6 vin. Darove sprejema sedanji blagajnik dr. Stanko Lapajne, dvor. in sod. odvetnik, Dunaj, 1., Bräunerstraße 10.

Štajerske novice.

§ Župnik Gregor Hrastelj v Selnici je umrl danes zjutraj ob tričetrt na 6. uro zadet od kapi v 62. letu svoje starosti. Pogreb bo v četrtek ob 10. uri popoldne.

§ Iz justične službe. Deželnosodni nadsvetnik Jožef Sventner v Gradcu je bil imenovan dvornim svetnikom pri graškem deželnem nadsodišču.

§ Izstop nemškega učiteljsstva iz nacionalnih društev. Delegati nemških štajerskih učiteljskih društev so v s. oji današnji seji sklenili, da izstopijo s 1. januarjem 1912 vsi učitelji iz vseh nacionalnih društev, tudi iz gospodarskih in splošnokoristnih. Ta sklep je pred

vsem naperjen proti »Südmarki«, nemškemu »Sulfereinu« in društvu »Bund der Deutschen«. Bojkot nacionalnih društev bo trajal tako dolgo, dokler deželni zbor štajerski ne dovoli zboljšanja učiteljskih plač. Kakor vse kaže, je torej štajerski deželni zbor le nekaka ekspozitura nemških nacionalnih društev, če nemško učiteljsstvo s takim sredstvom skuša vplivati nanj.

§ Naša štajerska kmetijska družba res ne pozna potreb kmečkega stanu. Poglejmo samo na zadnji uspeh kranjske kmetijske družbe. Za podporo vsled suše, ki bi se naj posebno ozirala na krmila za svinje in semena, je izposlovala za kranjske kmete 200.000 K. Naši štajerski slovenski poslanci so v poljedelskem ministertvu vprašali, kaj da predlaga štajerska kmetijska družba zaradi krmil in semen. Reklo se jim je, da družba niti navadnega poročila ni poslala, da bi bilo kaj enakega potrebno. Seveda po suši je letos posebno prizadet slovenski štajer, vsled tega naša kmetijska družba nima nobenih skrbi za svinjerejo in sejatve po slovenskih krajih. Povsod vidimo, da nam je skupnost z Nemci le v kvar in škodo. Osvobodimo se vendar enkrat nemškega jarma!

§ Iz celjske okolice. Občinski odbor je odobril proračun za leto 1912. Po njem znaša skupna potreščina 111.401 K 39 v., lastni dohodki občine pa le 6.802 K 70 v. Nedostatek se bo pokrili s posojilom 60.000 kron, 75% občinsko doklado, ki bo vrgla 42.913 K 91 v. in 15% davkom od užitnine, ki bo vrgel 1.680 K. Potreščina občine je letos tako visoka, ker bo stala kanalizacija 20.000 kron, vpeljava vodovoda 28.380 kron, nadalje se bo dalo za stavbo skladišča novoustanovljene požarne brambе 1.100 K (drugi obrok), za izvoz fekalij 840 K (lani že 2.718 K 58 v.), dalje so se zvišale plače uradništvu in stražnikom. Končno bo treba dati drugi obrok za stavbo nove ljudske šole v Gaberju. Tudi postavka za ceste in razsvetljavo v znesku 6116 K je izdatno višja kot druga leta. Ker se občinske doklade v celjski okolici že 10 let niso zvišale, se je seveda blagajniški nedostatek višal od leta do leta in ga je treba sedaj tudi enkrat pokriti. Tako si je razlegati zvišanje občinskih doklad v celjski okolici, zaradi katerega so vzdignili nemškutarji sedaj tak hrup, ker bi radi v kalnem ribarili. — Da se jim vsede na lim tudi kak od Slovencev izvoljeni občinski odbornik, ki se šteje med razumnistvo, je čudno in obžalovanja vredno.

§ Kdo plačuje davek v celjski okolici. »Vahtarica« piše o visokosti občinskih doklad v okolici. Ne pove pa — nalašč seveda, da se pobirajo v okolici občinske doklade le od posesti in obrti ter nekaj malega od vršitinskega davka, v mestu pa je cela vrsta občinskih doklad, ki dajo skupaj veliko višjo številko, kakor v okolici. Tudi govoričenje »vahtarično« o »nemški davčni premoči« v okolici je prazna bajka. Ako seštejemo v prvem razredu vsoto vseh davkov, vidimo, da plačujejo Slovenci okroglo 19.000 in takozvani Nemci okroglo 16.000 kron. Cinkarne in Južne železnice vendar ne smemo prištevati k nemškim davkoplačevalcem! V drugem razredu plačujejo Slovenci dve tretjini, v tretjem pa skoro ves davek na podlagi predpisa za občinske volitve. Treba pa je pomisliti, koliko nemških davkoplačevalcev ne plača sploh nobenih občinskih doklad! Poglejmo si nemške volivce prvega razreda. Tam ne plačuje Pfeifer nobenih občinskih doklad, Westen Avg. samo od malenkostnih 46 K in Westen Adolf samo od 22 K 40 v. Trepevec davek v vsoti 505 K 78 v. je fingiran, ker je kupila letos Simovka posestvo nazaj, ravno tako Suppanov najemniški davek, ker ni v njegovi hiši več najemnika. Svetlov in Lassmannin davek so sami slovenski groši, isto je pri Jazmerju. Pač pa plačujejo Slovenci kot posestniki in obrtniki vsi občinske doklade — drugače ko Nemci, ki bi radi samo komandirali, plačali pa nič.

§ Zadržna zveza v Mariboru priredi v času od 22. do dne 27. januarja 1912 združni tečaj v Mariboru. Kdor se želi tega tečaja udeležiti, naj to javi do dne 8. januarja 1912 Zadržni zvezi v Mariboru.

§ Iz poštne službe. Imenovani so bili poštni asistenti Ivan Maurič v Mariboru, Franc Domajuko v Radgoni in Ljudevit Dworak v Mariboru poštnim oficijalom. — Dalje je bil imenovan poštni predstojnik Julij Burgholzer v Neumarktu na Štajerskem za nadpoštarja v Brezicah. — Poštar Anton Krolnik v Kirchbergu ob Rabi je prestavljen v Šmarje pri Jelšah.

§ Prijeti ponarejevalec denarja. Kakor smo že poročali, so krožile ob štajersko-hrvatski meji ponarejene krone. Pred par dnevi je prišel na Kranjsko pristojni prevzičkar Ivan Jakše k blagajni na breziškem kolodvoru in vzel vozni listek za v Zagreb. Oddal je uradniku dve kroni za vozni listek, ki pa so se temu zdele precej sumljive. Peljal je Jakšeta k postajnačelniku, kateri je kroni spoznal kot ponarejeni. Jakše je izpovedal, da je kroni dobil pri nekem kmetu v Slavoniji, katerega ime ne pozna in pri katerem je prenočil. Orožniki so ga preiskali in našli pri njem še

20 ponarejenih kron. Na vprašanje, kako se zove, je izpovedal napačno ime Ivan Lešnjak. Orožništvo upa, da pride na sled večji družbi ponarejevalcev denarja, katere član je nedvomno tudi Jakše.

§ Iz Velenja. Tu so se zadnji teden vršile občinske volitve. Nemškutarji so poskušali svojo srečo, pa ni šlo. Izvoljeni so v vseh treh razredih sami Slovenci!

§ Požar. V eni zadnjih noči je nastal požar pri posestniku Ivanu Zdolšek pri Sv. Duhu pri Ločah, okraj Konjice. Zgorela je hiša in vsa gospodarska poslopja. Ker v hiši ni nikdo stanoval, se sumi, da je kdo ogenj zanetil. Bila je velika nevarnost za druge zraven stoječe hiše, in le pridnemu gašenju požarne brambe in vaščanov se je zahvaliti, da ni nastal večji požar. Zdolšek ima 3000 K škode. Zavarovalnina znaša le 900 K.

§ Imenovan je stavbni asistent Viljem Blaznik za stavbnega pristava pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Gradcu.

§ Obel je jako hudo vseučiliški profesor v Gradcu g. dr. Karol Strekelj.

§ Železnica Ljutomer - Ormož. Od dne 11. do 16. t. m. se je vršila komisionelna obravnava podrobnega načrta za železnico Ljutomer-Ormož. Železnica bo 21 km dolga in normalnotirna. Potek komisije je bil v obče povoljen; interesente so izrazili samo željo, naj se zgradijo postaji Ljutomer in Pavlovci ne samo za osebni, temveč tudi za blagovni promet. Namesto prispevkov interesentov sta okrajna zastopa ljutomerški in ormoški prevzela odkup za zgradbo železnice potrebnih zemljišč. Ker se je od strani merodajnih činiteljev dalo zagotovilo, da se bo to železnico sprejelo v vladno predlogo o lokalnih železnicah in ker je tudi utemeljeno upanje, da bo štajerski deželni zbor bržčas dovolil svoj prispevek, zato smemo pričakovati, da se bo že prihodnje leto pričelo z zgradbo.

§ Iz šole. Provizorična učiteljica na ljudski šoli pri Sv. Petru nad Radgono Marija Anašek je imenovana definitivno. — Učiteljica za ročna dela v Braslovčah Ana Sluga je na lastno prošnjo vpokojena.

§ Podružnica »Slovenske Straže« v Celju se lepo razvija. V pretečenem letu je štela 1 ustanovnika, 60 rednih in 12 podpornih članov. Med rednimi člani je bilo 9 takih, ki so plačevali 2 K mesečno, 18 pa jih je mesečno plačevalo 1 K. V kratki dobi svojega obstanka je odposlala do sedaj na centralo 580 K. Hvala lepa vsem dosedanjim članom za njih podporo v korist obmejnim Slovincem! Ostanite še nadalje zvesti člani »Slovenske Straže« ter pridobite v novem letu mnogo novih udov.

§ Iz Celja. Za prebrane časopise prosi podružnica »Slovenske Straže« v Celju svoje somišljenike. Razdelila bi jih rada med celjske okoličane, ki si sami ne morejo nabaviti kakega lista. Kdor bi hotel v ta namen odstopiti kak prebran časopis, naj ga blagovoli poslati v kaplanijo, ali blagovoli tjejak naznaniti, da se pošlje ponj. Ravno tako se priporoča podružnica za knjige, ki so komu odveč.

§ Obsojeni avtomobilist. Iz Celja nam pišejo: 21. junija se je peljal iur. Edwin Walthier iz Opatije v spremstvu šoferja Feliksa Lesjaka z avtomobilom iz Gradca v Ljubljano. Walthier je vodil avtomobil sam in je vozil zelo naglo. Dasiravno je opazil v Tepini blizu Konjic pred seboj težko obložen voz s priprego, vendar ni počasneje vozil. Tako se je zgodilo, da je povozil 4letnega Janezka Jamnikarja, ki je tekel poleg voza, in ga na mestu usmrtil. Ne, da bi se zmenil za nesrečo, je Walthier v divjem diru pobegnul. Celjsko okrožno sodišče ga je obsodilo na 200 K globe ali 20 dni zapora.

§ Celjska deželna bolnišnica in slovenski jezik. V celjski deželni bolnišnici je ravnatelj neki Tenner, ki pošilja vsem slovenskim občinam samo nemške »Auszuge« z zahtevo, naj se mu dopišljejo o bolniških »Kazala« ali »Poizvedovalnice«. Nezavedne občine spisujejo ta »Kazala« ali »Poizvedovalnice« v nemščini, manj zavedne v slovensčini, prav zavedne pa vračajo nemške »Auszuge« z naznanilom, naj se jim dopišljejo v slovenskem jeziku, kakor to določuje člen 19. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra leta 1867. Tenner se pa drži trdovratno nemščine ter se noče ukloniti zakoniti zahtevi občin, marveč kliče na pomoč deželni odbor, ki žuga z globami. Deželni in državni poslanec g. dr. K. Verstovšek je na prošnjo občine Kokarje posredoval pri deželnem odboru in tej zadevi. Kakšen boji uspeh, bode pokazala prihodnjost. Upamo pa, da se boje ravnopravnost slovenskega jezika končno vendar dosegla, kajti zakon in deželni

ter državni poslanci so na strani slovenskih občin.

§ Izjema med tatovi. Iz Gradca poročajo: Zasebnik Jožef Ebelsberger v Weltzdorfu je dobil te dni pismo s 7 stokronskimi bankovci in z obvestilom, da se mu vrača denar, ki mu je bil ukraden pred šestimi tedni in sicer zato, ker Ebelsberger tatvine ni ovadil. Ebelsbergerju je bil ukraden denar v kavarni, kjer je kvartal, a dasi je znal, kdo da je bil tat, ni tatvine ovadil. Tat je nato v neki drugi kavarni prilagal 600 kron, nakar je vrnil Ebelsbergerju ukradeno vsoto. Kmalu nato so tatu zaprli radi goljufije pri igri. V zaporu se je sam pohvalil s svojim dejanjem nasproti Ebelsbergerju.

§ Gledališka kriza v Celju. V petkovi seji mestnega občinskega sveta je bila na dnevnem redu tudi kriza celjskega gledališča. Župan Jabornegg je poročal o pogajanjih ravnatelja Schlismana z centralno gledališko komisijo na Dunaju. Občinski svet je sklenil razveljaviti pogodbo z ravnateljem in mu vsled tega tudi ne izplača subvencij za dozdajne predstave. Gledališče pa ostane še nadalje zaprto. Težko, če se bo še v prihodnje našel kakšen gledališki ravnatelj, da bi se še enkrat vsedel na lim celjskim nemškutarjem.

§ Posledice zbadljivih pesmi. Iz Dramelj pri Celju. Te dni je popival v gostilni Jakoba Koroška v Dramljah krojaški mojster Anton Podsedenešek. Tam se je nahajal tudi dninar Jurij Odeb, ki je začel peti neke zasramovalne pesmi o krojaškem stanu. To je Podsedeneška razjezilo in mislil je na maščevanje. Ko se je Odeb odpravil domu, mu je na pragu Podsedenešek podstavil nogo. Odeb se je prevrgel in dobil malo poškodbo pod očesom. Odebu je na pomoč prišel gostilničar Korošek in močno udaril Podsedeneška s stolom po glavi. Nato ga je postavil pod kap. Zunaj se je pretep nadaljeval in Podsedenešek si je zlomil roko in zadobil več težkih poškodb, da so ga morali prepeljati v bolnico. Proti pretepačem je natančno ovadba.

§ Zaprl so v Celju postopača Jareza Gajška iz Velenja, ki je izvršil razne vlome in tatvine.

§ Podružnica ljubljanske kreditne banke v Gradcu. Dunajski listi poročajo, da misli ljubljanska kreditna banka v Gradcu ustanoviti svojo podružnico.

§ Po neprevidnosti ranjen z revolverjem. Iz Maribora nam pišejo: Ko se je zvečer vlegel mesarski pomočnik Jože Turner k počitku, je vzel v roko nabit samokres, da bi se prepričal, če je zaprt. Pri tem se je samokres sprožil in naboj je zadel Turnerju v desno stegno. Teško ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

CESARSKI NAMESTNIK ZA DALMACIJO.

Sedanji vođa dalmatinskega namestništva grof Attems bo v kratkem definitivno imenovan za cesarskega namestnika.

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na „Slovenca“. Agitirajte za nove naročnike!

Pogrošani zrakoplov »Salzburg« so našli v Atterskem jezeru. Nadporočnik Werner, ki je vodil zrakoplov, je v jezeru utonil.

Telefonska in brzojavna poročila.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.
Gradec, 2. januarja. »Tafelbesetzung« piše, da se štajerski deželni zbor skliče 14. ali 15. januarja.

TROZVEZA SE PODALJŠA.
Rim, 2. januarja. Vsi listi komentirajo Aehrenthalov govor v delegacijah v tem zmislu, da se trozvezno razmerje podaljša.

DEMENTIRANA VEST O AVSTRIJSKEM POSOJILU.

Dunaj, 2. januarja. Vest, da išče Avstrija v Parizu ali Londonu posojila, je popolnoma napačna.

NEMŠKI PRESTOLONASLEDNIK IMA GARNIZIJSKI ZAPOR.

Danzig, 2. januarja. Tukajšnji listi poročajo, da je nemški prestolonaslednik vsled svojega znanega demonstrativnega vedenja ob priliki maroške razprave v državnem zboru dobil garnizijski zapor in da se vsled tega ni mogel udeležiti božičnih praznikov in Silvestrova večera na dvoru ter pri svoji rodbini.

BIVŠI DVORNI NADMOJSTER RAJNE CESARICE PONESREČIL IN UMRL.

Monakovo, 2. januarja. Bivši dvorni nadmojster rajne cesarice Elizabete,

grof Franc Bellegarde, ki je došel v Monakovo, da obišče svojo sestro, je padel v liftov rov in bil na mestu mrtve. Grof Franc Bellegarde je bil 79 let star.

VOJSKA.

Carigrad, 2. januarja. »Tamin« objavljiva poročilo iz Tripolisa, v katerem se izvaja, da je položaj turških čet vkljub njihovih hrabrosti jako slab.

LAHI BOMBARDIRALI TURŠKE UTRDBE V RDEČEM MORJU.

Carigrad, 2. januarja. »Sabah« poročajo, da so laške bojne ladje bombardirale turške utrdbе v Bab-el-mandebki ožini.

PREPREČEN NAPAD NA TRDNJAVO METZ.

Metz, 1. januarja. Včeraj ponoči sta izkušali dve osobi vlomiti v smodnišnico na vojaškem vežbališču. Vojak na straži je trikrat zaklical »Stoj«, na kar je streljal in ranil enega napadalca. Našli so na poti krvno sled, a vlomilca ma se je le posrečilo, da sta ušla. Skrivnostna zadeva še ni popolnoma pojasnjena.

POSESTNIK SE ZASTRUPIL.

Celovec, 2. januarja. Tu se je zastrupil posestnik N. Leopold baron Wieser. Vzrok: propale gmotne razmere.

DVE DEKLICI UTONILI.

Beljak, 2. januarja. V beljski okolici sta drseli 18letna Ana Fröschl in 14letna Ana Hoffer. Led, ki ni bil dovolj debel, se je pa udril in deklici ste utonili.

PONAREJENI DOKTORSKI DIPLOMI.

Sofija, 2. januarja. V nekem bulgarskem mestu so našli nedavno pečat heidelberškega vseučilišča. Kakor poročajo listi, so ta pečat izrabljali za potvarjanje doktorskih diplomov. Trdi se, da je veliko takih Bulgarov doktorjev heidelberškega vseučilišča, ki niso nikdar videli Heidelberga. V Sofijo se je odpeljal neki uradnik vseučilišča v Heidelbergu — da preišče zadevo.

FRANCOSKI VOHUN LUX V PARIZU.

Pariz, 2. januarja. V Parizu se je pripeljal francoski stotnik Lux, ki je pobegnil iz pruske trdnjave Glatz.

ZELEZNIŠKI PREDOR SE PODRL. — 19 DELAVCEV ZASUTIH.

Belgrad, 2. januarja. Uradno se poroča iz Niša, da se je podrl predor, ki ga grade pri Sorljiču ob projektirani progi Knjaševac—Niš. Zasutih je 19 delavcev. Kljub takojšnjim rešilnim delom še niso doznali, če so zasuti delavci še živi.

VELIK ŠTRAJK NAPOVEDAN.

Bruselj, 2. januarja. V Charlesroi proti 50.000 delavcev v rudnikih s štrajkom.

UBOJ.

Brno, 2. januarja. Na Silvestrov večer je 71letni Matija Cetl ustrelil svojega zeta Antona Dvořaka, alkoholika. Cetla so zaprli.

AVSTRIJSKI DEZERTER MORILEC.

Frankobrod, 2. januarja. Avstrijski iz Češke Lipe semkaj pobegli dezertter Deschmann je umoril neko tukajšnjo prodajalko. Moža so zaprli.

SAMOUMOR TRGOVSKEGA POTNIKA.

Karlove Vari, 2. januarja. Tukaj se je ustrelil trgovski potnik z Dunaja Hecht, ker mu je bila firma službo odpovedala.

VELIKO TIHOTAPSTVO.

Klausenburg, 2. januarja. Tu so prišli na sled velikemu tihotapstvu s saharinom. Saharinom se je vtihotapljal v sodih za slanike. Konfiscirali so 14 met. centov. En tihotapec je ušel, drugega, ki se piše Blobdein, so zaprli.

ZASTRUPLENJE V BEROLINU POVZROČIL JUDOVSKI DROGIST SCHARMACH.

Berolin, 2. januarja. (Kores. urad.) Preiskava je dognala, da se je nahajal v žganju, ki so ga pili zastrupljeni, metylalkohol. Žganje je dobavljaval drogist jud Scharmach v Charlottenburgu, ki so ga zaprli.

Berolin, 2. januarja. (Kor. urad.) Do 1. januarja je obolelo na zastrupljenju 161 oseb, umrlo jih je pa 71. Policijsko predsedstvo v Berlinu je izdalo oklic, v katerem svari pred vživanjem žganja.

Berolin, 2. januarja. (Zas.) Dozdaj je umrlo na zastrupljenju 72 oseb, bolnih pa leži še 115, 25 med njimi se pa bore s smrtjo.

Berolin, 2. januarja. Odkar se je konstatiralo, da pohajajo skrivnostna zastrupljenja v zadnjih dneh od zavživanja metylalkohola, se ni noben nov slučaj več pripetil. Pač pa javljajo iz Lipskega, da so ondoli tovarnar z likerji Kehr in trije njegovi prijatelji, ki jih je na Silvestrov večer povabil k sebi na punč, po zavžitju punča oboleli in včeraj umrli.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Ljubljanske novice.

Ij Novoletno poklonstvo. V nedeljo, zadnji dan lanskega leta, se je zbrala ljubljanska duhovščina v knezoškofijskem dvorcu k običajni gratulaciji za novo leto. Mil. g. stolni prošt Sajovic je nagovoril presvetlega knezoškofa dr. A. B. Jegliča ter omenjal najprej raznih veselin in manj veselih dogodkov preteklega leta. Ker tudi bodočnost ne bo brez bojev, brez trpljenja, želi v imenu vse duhovščine knezoškofu, da bi mu Vsemogočni podelil še nadalje čvrsto zdravje, krepko in vztrajno voljo ter božjo pomoč v vseh zadevah. — Premilostni gospod knezoškof je v svoji zahvali opozarjal na svetle točke preteklega leta, ki dajejo celi škofiji ugled in sloves tudi pred vnanjim svetom. Zahvala gre vneti duhovščini, ki je z malimi izjemami povsod kos svoji vzvišeni nalogi in ki se neumorno trudi in prizadeva čez to, kar je striktna stanovska dolžnost. Marsičesa se je treba danes lotiti, kar se ne more naravnost imenovati duhovno pastirstvo, a je potrebno, ker je s pastirstvom v tesni zvezi in je izdatno podpira. Pred vsem pa je tolažilno za našo domovino, da se je tako udomačilo češčenje presv. Rešnjega Telesa; ganljivo je videti, kako z veseljem dohajajo verniki o prilikah celodnevne češčenja v cerkev, kako številno prejemajo sv. zakramente tudi možje in mladeniči ob takih dneh. — Knezoškof se zahvali posebej za pomoč stolnemu kapitelju, imenoma mil. g. generalnemu vikariju Flisu in vodji kn.-šk. pisarne g. Viktorju Steska ter želi duhovščini cele škofije blagoslovljeno in srečno novo leto.

Ij »Naša kri«, zgodovinska drama, ki jo je spisal Fr. Ks. Finžgar, se uprizaro danes v deželnem gledališču. Finžgarjevo ime in sloves je porok, da doživimo danes na deželnem odru pravi dramatični dogodek. Kdor je imel priliko najnovejše Finžgarjevo delo v rokopisu prebrati, lahko že zdaj sodi, da je avtor z njim ustvaril odlično slovensko zgodovinsko dramo — saj drama je to, polna življenja, navdihnjena od velike ideje. Finžgar je v njej oživil jekleno Napoleonovo dobo, izluščil iz nje ilirsko, jugoslovansko misel in hkrati zliil v besede in dejanja tisti trdovratni, zdravi, nepremagljivi odpor, ki se rodi iz slovenske krvi nasproti vsakemu nasilju. — Upati je, da bo »Naša kri« napolnila danes deželno gledališče v čast tako lepemu delu.

Ij »Ljudski ošer« igra na praznik svetih Treh Kraljev ob pol osmi uri zvečer moderno dramo »Bele rože«, ki jo je spisal znani nemški pisatelj Willhardt in jo priredil za slovenske razmere Fr. Ks. Koblar. Igra je zelo efektna in lahko razumljiva. Snov je vzeta iz moderne življenja in obdelana na idealen način. V igri ni brutalnega realizma, ampak plemenita tendenca in idealna izpeljava. Konflikt obstoji v tem, da bogat tovarnar ne mara vzeti v zakon bogate deklice, ampak si izbere raje po svojem srcu revno, a pošteno dekle, ki pa ne mara stopiti venkaj iz naravnih mej svoje okolice in poroči raje gozdarja, kot pa bogataša. **Vstopnica se dobe od danes naprej v predprodaji v Katol. bukvarni.**

Ij Silvestrov večer »Ljubljane« je popolnoma napolnil »Unionovo« dvorano. To je bila najlepša spremnica »Ljubljani« v novo leto. Spred se je točno razvijal, komična prizora se pa radi hripavosti g. Verovška nista posrečila. Slovenska Filharmonija je pod vodstvom g. Tartarja prav pridno svirala in je mnogo pripomogla k veselemu razpoloženju.

Ij Poslopje trg. in obrtne zbornice v Ljubljani. Trg. in obrtna zbornica namerava kupiti Waldensteinovo palačo v Bethovnovi ulici in si tam urediti svojo pisarno. Hiša bi stala najmanj 120.000 K, poleg tega pa še prenosno pristojbino in pa stroške za preureditev sedanjih stanovanj v pisarniške prostore. Ker se gre tukaj za veliko vsoto, je gotovo umestno, da se napravi preden se hiša kupi, od nepristranskih izvedencev natančen proračun na podlagi poročila zbornice, kake prostore rabi, koliko bo stala preureditev, in ali je sploh ta hiša v ta namen pravna ali ne. Vpoštevati se mora nadalje, da ima ta ulica premalo svetlobe, in da potrebuje zbornica tudi primerno velike dvorane. Le tedaj, če ima zbornica pred seboj načrt preureditve in natančen proračun prezidave, je mogoče debatirati oziroma sklepati o tem, ali naj se kupi ta hiša ali naj se misli na novo zgradbo, ki bi donasala z oddajo stanovanj zbornici tudi dohodke in bi se na ta način zgradba rentirala. Imamo v Ljubljani veliko znanstvenih društev, kakor društvo profesorjev, tehnikov, pravnikov, zdravni-

kov itd., ki nujno potrebujejo vsaj po eno primerno veliko sobo za biblioteko in tajništvo. Ena mala in ena večja dvorana bi pa služila zbornici, kakor tem društvom za zborovanja in predavanja. Zbornica bi imela v pritličju svojo pisarno, v I. nadstropju bi imela omenjena društva svoje prostore, II. in III. nadstropje bi se pa oddalo strankam. Ako računamo, da bi znašala kupnina Waldensteinove hiše 120.000 kron, prenosna pristojbina 4 odstotke, 4800 kron in popravila oziroma preureditev najmanj 40.000 kron, lahko rečemo, da bi lepa trinadstropna hiša na Franc. Jožefovi cesti ne stala veliko čez 164.800 kron. V novi hiši se dajo potrebni prostori brez vsake težave urediti, medtem ko se morajo preureditve naslanjati na že obstoječe razmere stare zgradbe, ki je imela prvotno popolnoma drugačni namen. Poleg tega pa igra tudi davčna prostost pri novi zgradbi glede financiranja veliko vlogo. Gotovo nam bodo vsi trgovski in obrtniški krogi pritrdili, če zahtevamo preden se nakup izvrši, temeljitega proučevanja tega vprašanja, ker se gre za denar trgovcev in obrtnikov. Pri tem ne smejo ozirati nobene vloge. Zaradi tega nasvetujemo, naj zbornica izdela podoben referat, kake prostori in v kaki velikosti se rabijo in sicer ne samo za sedanjost, najmanj za več desetletij naprej, ker moramo vedno s tem računati, da se bo delokrog trgovske in obrtne zbornice vedno razširjeval. Nadalje naj se ventilira tudi vprašanje društvenih prostorov za naša znanstvena društva in pa rentabiliteta stavbe. Treba je tedaj skrajne previdnosti, preden se napravi tako važen korak.

Ij Žrebanje ljubljanskih srečk. V prostorih mestne blagajne ljubljanske se je vršilo danes dopoldne 47. žrebanje srečk n. c. stnega loterijskega posojila. Komisiji je predsedoval vladni komisar c. kr. deželne vlade svetnik Viljem Laschan pl. Moorland, zapisnikar je bil notar Plantan. Številke je dvigal deček-sirota Alojzij Mavec, gojenec v Marijanišču. Izžrebanih je bilo 800 srečk. Prvi dobitnik v znesku 50.000 kron je zadela srečka št. 57.989; nadalje so zadele večje dobitke naslednje srečke, in sicer: št. 601 3000 K; št. 31.777 2000 K; št. 65.580, 22.237, 66.573, 46.096 in 34.315 vsaka po 1000 K in št. 36.062, 6596, 40.271 in 58.246 vsaka po 600 K. Vse ostale izžrebane srečke (788) so zadele po 60 kron.

Ij Iz Učiteljske Tiskarne je z novim letom »Jutro« izginito in je iz »Jutra« postal »Dan«, kar kaže, da pride za taka časnikarska podjetja kmalu »večer«. Izdajanje »Novoga Jutra« je »Učiteljska Tiskarna« morala opustiti, ker je g. Plut uležil protest. M. Plut se je z svobodomiselnou lučjo Zalarjem preselil v Trst, kjer bo v Dolenčevi tiskarni izdajal svoje »Jutro«. Pri »dobičku«, o katerem se je v glasilih »Učiteljske Tiskarne« toliko pisalo, so te spremembe res nekoliko čudne in bi morale tudi deželno vladno nekoliko bolj zanimati.

Ij Poročila sta se 31. decembra 1911 v Ljubljani g. inž. Dušan Sernec, zastopnik električne družbe A. E. G. Union, in gdč. Gabrijele Hanuševa, hčerka c. kr. nadinženirja Jaromira Hanuš. Bilo najsrečnejše!

Ij Javno predavanje v dobrodelnem namen. V četrtek, dne 4. jan. t. l., točno ob 6. uri zvečer, bode v veliki dvorani Mestnega doma predaval profesor Jos. Wester o svojem potovanju po Bosni in Hercegovini. Ravnateljstvo deželnega muzeja v Sarajevu je blagovoljno dalo na razpolago zbirko skioptičnih slik, ki bodo predavanje pojasnjevale. Vstopnina: sedeži po 60 vin., stojišča po 40 v in dijaške vstopnice po 20 v. Vstopnina je namenjena v prid »Podpornemu društvu za učence c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani«.

Ij Umrl so v Ljubljani: Marija Velkoverh, zasebnica, 81 let. — Marijana Brufach, žena črkostavca, 25 let. — Josip Marn, delavec, 39 let. — Marija Michler, kuharica, 46 let. — Ivan Frfila, hlapec, 38 let. — Teodor Loboda, sprevednikov sin, dva meseca. — Marija Jerko, zasebnica, 32 let. — Peter Koštrun, bivši laborant. — Peter Pošeta, prosjak, 73 let. — Janez Berčič, ubožec, 69 let. — Josip Zoran, železolar v pokouju, 75 let. — Josip Kremžar, kurjač v pokouju, 33 let. — Marija Rafaela Močnik, rejnika, sedem dni. — Anton Zorc, kočar, 68 let. — Angela Zgajnar, delavčeva hči, sedem mesecev. — Adolf Valentinčič, rejnec, devet mesecev. — Josipina Štrus, hči postreščka, štiri mesece. — Janez Božič, hlapec 22 let. — Josip Dragar, delavec, 67 let.

Ij Umrla je soproga g. gimnazijskega ravnatelja Wiesthalerja, gospa Jenny Wiesthaler. — Umrl je oficial c. kr. drž. železnice g. Franc Unger, star 42 let.

Lj Tujski promet v Ljubljani. Meseca decembra je prišlo v Ljubljano 4569 tujcev, 611 več kakor v istem mesecu lani in 1040 manj nego prejšnji mesec. Nastanilo pa se je v hotelu Union 1049, Slon 995, Lloyd 395, Cesar avstrijski 275, Ilirija 143, Južni kolodvor 127, Malič 116, Strukelj 109, Tratnik 80 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1280 tujcev.

Lj Našla se je zlata verižica z medaljonom. Dobi se v Hrenovih ulicah št. 17 od pol 6. do pol 8. ure.

Razne stvari.

Kako nastane moda? Neki francoski časopis je opisal dva zanimiva zgleda, ki pričata, kako dostikrat kak slučajen dogodek ali slučajna okoliščina vpliva na modo. Nekaj let sem je v navadi in velja splošno pravilo, da se mora komolec roke dvigniti v premo črto z ramo, kadar se pada roka v pozdrav ali slovo. Vzrok te nenaravne razvade je princezinja Valeška; naredil se ji je bil namreč tvor pod razdruho. Bila je kljub temu poklicana k nekemu uradniemu sprejemu in je bila prisiljena v roke segati s kviško dvignjenim komolcem, ker bi bila čutila prevelike bolečine, ako bi bila držala roko v navadni, naravni legi. Navzoči so to nenavadnost opazili ter menili, da je tako podajanje roke najfinejše. Moda je bila tu! Na podoben način se je bila udomačila moda visokih ovratnikov. Znani pisatelj je dobil na vratu oteklino, ki jo je zakril s kolikor mož visokim ovratnikom. Vzbudil je pozornost, ker nihče ni vedel za pravi vzrok. Prvi, ki ga je posnemal je bil neki gledališki igralec, ko je nastopil na pozorišču. Nova moda se je bila kar naenkrat razširila.

Zdravniški humor. Nek izkušen zdravnik je objavil šest slučajev, v katerih more bolnik ozdraveti. Ti so: 1. Kadar bolnik ne kliče zdravnika. 2. Kadar bolnik kliče zdravnika, a ta ne pride. 3. Kadar bolnik kliče zdravnika, ta pride, a nič ne zapiše. 4. Kadar bolnik kliče zdravnika, ki pride in predpiše zdravila, a jih bolnik ne kupi. 5. Kadar bolnik kliče zdravnika, ki pride, predpiše zdravila in jih bolnik kupi, toda ne rabi. 6. Kadar bolnik kliče zdravnika, ki pride in predpiše zdravila in jih bolnik kupi ter zaužije, a kljub temu ozdravi. Ta zdravnik je menda sebe in svojo prakso res dobro poznal.

Bolezen, ki nastane pri poljubovanju psov. O čudni novi bolezni se poročajo iz Pariza. Gre za bolezen, ki se je dosedaj opazala samo pri psih. Obstoji namreč ta bolezen v tem, ki se opazi pri psih, da se z gobcem drgnejo ob vsako stvar, ki jo dosežejo. Ljudem, ki se s takimi psi pečajo, pa otečejo nos in usnice, kar pa ne boli samo, ampak zapusti tudi bradavice. Večkrat se prime ta bolezen tudi lic in očesne kožice, kar zlasti povzroča bolečine. Francoski zdravniki zato svarijo pariške dame, da naj bodo previdne pri občevanju s psi, ker se pri tem lahko naleže marsikatera bolezen. Omenjena naj bo tukaj le pasja trakulja takozvan Echinococcus, katere plod se razvija tudi v človeškem telesu, kar povzroča sveda silne bolečine.

Iz dnevnika zasutega rudarja. Pred kratkim so našli v nekem premo-govem rovu v Kaliforniji truplo rudarja, ki mu je usel zemlje zaprl pot iz rova in ki je umrl strašne smrti. V krčevito stisnjeni pesti je držal mrtvec mali dnevnik, v katerem opisuje na kratko zadnjih sedem dni svojega življenja: »Morning Telegraph« objavlja pretresljive zapiske ponesrečenca: 6. oktobra. Konec se bliža. Povejte moji ženi, da sem umrl, ne da bi trepetal. Strašno je, da moram končati kakor podgana v pasti, toda volja božja naj se zgodi. — 7. oktobra. Lačen sem, zmrzujem, strašne muke prestajam. Zakaj ni nobene pomoči? Morebiti nihče ne slutiti, da sem jaz tu. Ta muka ne more dolgo trajati. — 8. oktobra. (Nedelja.) Se sem pri življenju. Tako sem zmrznjen in utrujen. Bog, pomagaj mi. Odpuščam sovražnikom. Svet se mi zdi sedaj tako lep, o smrt, kje si! — 9. oktobra. Poldan je. Zakaj se je name pozabilo. Čim slabejši prihajam; življenje me počasi zapušča. Za požirek vode bi je dal. — 10. oktobra. Bliža se mi konec. Ne trpim več toliko, udal sem se. Smrt se mi zdi sladka, ne bojim se je. Bog se me usmili, kmalu bom spoznal njegove skrivnosti. — 11. oktobra. Ta je zadnja noč; mir prihaja. Zdravi.

Zanimive sodbe o portugalski republiki imajo njeni republikanski poslanci. Poslanec Machado dos Santos je rekel: »Če se bo nadaljevala politika v dosedanem slogu, potem adijo republika!« Poslanec Granjo: »Protest ljudstva, slaba uprava dežele, polom državnega zaklada, zasedanje municipijev po nevesčih ljudeh bo rodilo še bridke dneve. Jaz jih že vidim.« Ravno tisti

govornik smatra za patriotično dolžnost, da se razpuste Karbonarji, ki deželo izsesavajo. Poslanec Martins toži, da že sliši ljudstvo klicati: »Doli z republiko!« in pristavlja: »Naša krivda je, da je ljudstvo vznevoljeno. Zdi se mi, da kliče: Doli s tatovi! In tu v tej zbornici se ta nesramnost še opravičuje. To je nezumno!« Najbolj ostro zvene besede poslanca Menezes-a v seji dne 2. decembra: »Za republiko se je borilo komaj dva tucata ljudi, sedaj pa prihajajo tisoči, ki hočejo imeti službe. Ko je bila republika ustanovljena, se je začel nesramen rop na državni zaklad.«

Bogati Indijanci. Najbogatejši Indijanci na svetu so, kakor konstatira nek angleški list na podlagi podatkov nekega ameriškega vladnega uradnika, Choktawi v Oklahomi. Živi še približno 23.000 Choktawcev, od katerih je še 9000 čistokrvnih. Oficielno cenijo, da ima vsak izmed njih nič manj kot 5000 dolarjev (25.000 K) in sicer v gotovini in v posestvu, ki se razteza celo daleč preko njihove rezervacije, tako da morajo pri eventuelni prodaji svojih posestev dobiti odškodnino. Choktawi so najbolj napredovali izmed vseh indijanskih rodov v Severni Ameriki. Stali so vedno na visoki kulturni stopnji in se niso umikali napredku. Zalibog pa pada število polnokrvnih Choktawcev rapidno in je samo vprašanje časa, kdaj bo izumrl čistokrvni rod. Zatrjuje, da ne bo preživel četrt stoletja. Vzrok temu so spremenjeni življenjski pogoji, ki so nastali vsled civilizacije, a čistokrvni Indijanci rabi za svoje zdravje življenje v naravi, gibanje v gozdu in preriji. Zdravstvene odredbe ki jih usiljuje civilizacija Indijancu, so z njegovimi navadami nezdružljive. Nerrivajene jedi, ki jih mora sedeti pri mizi uživati, mu ne ugajajo; vsled enakomernega življenja hira in umira. V rodu Choktaw, kakor tudi v vseh drugih civiliziranih, se zadnja leta pojavljajo zanimanja za javno politič. življenje v večji meri. Tako opazajo v zadnjih letih, da se indijanski državljani v Oklahami vedno bolj poslužujejo volilne pravice.

Tempel z deset' soč zvonovi. Pred kratkim je sporočil nek Indijanc v Hondurasu srednjameriškem arheologu Blackistonu, da je našel v bližini nekdanjega mesta Naco zapuščen bakreni rudnik. Pri natančnejšem preiskovanju pa je opazil Blackiston, da je dozdevni rudnik star tempel, ki se ga pač more imenovati kot tempel desetisoč zvonov, kajti pri izkopavanju so našli nešteto zvonov in zvoncev. Bržkone je bil tempel staro svetišče rodu Mayy, ki je častil boga v netopirjevi obliki. Vsi zvonovi, več tisočev, ki so jih izkopali iz peska, so viliti iz bakra. Nekateri so tako veliki kot namizni zvonci, toda niti dva med njimi nimata enako obliko ali enak glas. Vsi ti zvonci so izgledali zelo čudno, kajti predstavljajo človeške ali živalske glave ali podobe bogov v najnavadnejših oblikah. En zvonec ima obliko želve, drugi zopet zmaja, tretji so zopet podobni bajnim palčkom, pri čemur tvori pravi zvonec ustna odprtina, večina pa ima obliko netopirjev. Vsi zvonovi so krasno kovani, viliti, nekateri tudi iz bakra tolčeni in so dobro ohranjeni. Najmanjši zvonci so veliki kot kak nprstnik.

Ženske v službi diplomacije. Ženske imajo v vsakdanjem življenju dostikrat priliko, da se izkažejo kot diplomatinje; zakaj bi torej iz te sposobnosti ne napravile poklica zase? Prva ženska, ki je v tem oziru storila prvi korak, je Klotilda Nursi iz južne Amerike. Nursijeva je bila pred kratkim nastavljena, kot poročajo listi, za atašeja pri poslaništvu države Uruguay v Bruselju. Sveda je Nursijeva študirana ženska. Navrnila je na univerzi v Montevideu juridični doktorski izpit.

Trgovina in ženske. Na Francoskem ni nič manj kot 2.000.000 žensk, ki vodijo samostojno kaka trgovska podjetja.

Jajce v svetovni trgovini. Mnogo se danes piše o vrednosti živinoreje, toda na kokoš, glavnega nosilca našega izvoza, se popolnoma pozablja. V statistiki našega izvoza zavzema postavka »jajca« četrto mesto, v vrednosti 116 milijonov kron. Jajce je spleh postalo zadnje čase mednarodno trgovsko blago in zelo važen konzumni predmet. Uvažajo se jajca na Angleško za 180 milijonov kron, v Nemčijo za 197 milijonov in v Švico za 17 milijonov. Izvažajo se pa iz Rusije za 215 milijonov kron jajce, iz Avstrije pa za 82 milijonov, ne vstevši blaga, ki se pelje skozi monarhijo. Skozi Avstrijo se namreč prevozi dosti blaga iz Rusije in Balkana v druge države. Avst-o-Ogrska se glede produkcije jajc razvija naraščajoče. Največji konzument jajc je Angleška. Na Angleškem se dosti polaga

na okus jajec, zato Francija, Belgija in Holandska boljše svoje izdelke izvažajo na Angleško in krijejo svoj primanjkljaj z uvozom zlasti iz Danske. Na Angleškem obstajajo cele eksportne družbe z jajci, ki zaznamujejo vsak posemen kos, odkod je prišel in koliko je star. Vsled tega se prav lahko izločijo pokvarjena jajca. Cene jajc se vedno dvigajo. Zlasti vpliva na ceno jajc letni čas, vsled česar poroča naš konzulat v Londonu, da se veliko važnosti polaga na to, da se postavijo mrzle shrambe, ker bi se v njih zlasti poleti jajca lažje vzdržala. Pripravlja se tudi nekaka konferenca vseh držav, ki jca izvažajo. K tej bodo pristopile Avstro-Ogrska, Italija, Danska, Holandska in Francija. Na Dunaju imajo že sedaj veliko hladilnico za jajca. Tja prihajajo produkti cele države, ki je leta 1905. izvažala za 49 milijonov in 1906 za 63 milijonov in leta 1908. za 83 milijonov K. Jajca pa, ki pridejo iz hladilnice, se morajo hitro zavžiti, ker kakor so pokazale tozadevne poskušnje na Dunaju, se kmalu potem ko pridejo iz hladilnih prostorov pokvarijo.

Tako dobro in zdravilno

kot je neoporečno navadno ribje olje samo na sebi, se vendar ne da tajiti, da večina ljudi, in sicer otroci kakor odrasli, isto vsled duha in okusa enostavno ne morejo zavžiti. Scott-ovo ribjeoljno emulzijo, v kateri se lastnosti in vrednosti ribjega olja s pridatki še zboljšajo, pa večina ljudi brez ugovora rada zavživa in tudi pri daljšem vporabljanju lahko prenese.

Pristna samo s to znamko — ribičem — kot garantiranim znakom Scott-ovega ravnanja.

SCOTT-ova emulzija

spremeni blede in take otroke, ki nimajo pravega veselja do jedi, v čvrsto, veselo dečo.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka „Scott“, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek.

Cena izvorni steklenici K 250.
Dobi se v vseh lekarnah.

2693 3

Globokopetrite a srea naznanjamo vsem sorodn kom, pri ateljem in znan-cem pretu no vest, o smrti našega iskreno ljubljenega očeta, sina, svaka in strica, g. spoda

Frana Ungerja
ofici. la c. kr. d žavne železnice in c. kr. nacp. ročni a v r.

ki je po dolgi bolezni, previden s to-lazili svete vere, danes, dne 1. t. m. ob 11. uri dop. dne v 42 letu svoje dobe mirno zaspal v Gospodu.

Pogr. bse vrši v sredo, dne 3. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Sp. Šiška, Kolodvorska ulica 91 na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta zadušna maša se boje brala v četrtok, dne 4. t. m. ob 7 uri zjutraj v cerkvi Sv. Jerneja v Spodnji Šiški. Prosi se tlhega sožalja!

Spodnje Šiška, dne 1. januarja 1912.

Olga Unger, roj. Föderl, sorogca. — Fanni Zaif, mati. — Ana Ehrfeld, stara mati. — Ivan in Fanni Föderl, tast in tašča. — Hans Föderl, c. k. stavb. nad-komisar, svak. — Rud. H. Erna, Hans, otroci. 27

I. kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke „Slovenske Straže!“ Naročajte se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Prekličem

besede, ki sem jih govoril podpisani zoper Marijo Kovač v gostilni Velkoverhovi dne 16. julija 1911. na Brezovici, ker niso resnične.

Dne 2. jan. 1912.

P. R. A.

Išče se

delavnica

v mestu za februarjski termin. Pounudbe na upravo »Slovenca«.

Zlato svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj kosm. zobo-čistil. sred-stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Išče se stanovanje

s 3 sobami in pritiklinami za februar-termin. Naslov pove uprava lista.

Hiša je naprodaj

radi bolezni na zelo prometnem kraju v Spodnji Šiš. št. 82, v kateri se nahajata dve dobro idoci trgovini, spec. rijska in galanterija. Natančnejše se izve ravnotam. 3888

Spretna šivilja

sprejme takoj delo na domu stranke. Siva perilo, posebno otroške obleke. — Naslov pove uprava lista. 26

Trgovina v najem

se odda takoj. Matija Šafarič, Ra-deče pri Zidanem mostu. 28

Veselo novo leto
voščil vsem svojim cerjnim odjemalcem vdani

Franc Hlebec
mesar v Idriji
nasl. Hinko Kosa.

Poslovno poročilo.

Stražniki I. ljubljanskega zavoda za straženje in zaklepanje so leta 1911 imeli priliko v nastopnih slučajih službeno poslovati:

Opdrto dobili ter zaprli ali posredovali, da so se zaprla:	prenos
hišnih vrat	1902
dvoriščnih in vrtnih vrat	1520
oken	249
rolet	369
trgovin	20
izloženih oken	56
pisarn	86
skladišč	131
tovarn	28
delavnic	61
sob	71
kuhinj in shramb	114
kleti	148
hlevov	115
odnos	4870
ključev našli v vratih	4870
odvezanih konj privezali ali iz nevarnih položajev rešili	256
prosto gorečih luč ugasnili	37
odprtih vodovodov zaprli	165
požarov pogasili	59
tatov zasačili oz. tatvin preprečili	6
Tedaj so stražniki v (proti 3032 leta 1910) slučajih službeno poslovali.	155
Potem:	5548
našli in izgubljenim ali oblastnjim izročili so denar, draguljev, koles, razne okleke, perilo konjske oprave ter drugega raznovrstnega blaga.	

Naše planine.

Zimska tura na Stol (2239 m).
Spisal Baru.

Lepo število sinjih gora pozdravlja turista, ko potuje po naši divni Gorenjski. Poleti se pač ni težko odločiti za to ali ono turo, kajti vse so preprežene križkraj z rdečimi travami — markacijami, pota so zavarovane in v početku sezone že vsa skrbno popravljena ter so planinske kočje za oskrbo potujočih planincev do vse mogoče udobnosti premišljeno pripravljene. Pozimi to neha — in žal le, da mislo slovenski planinci do danes dali še dovolj prilike, da bi začelo naše Slovensko planinsko društvo resno premišljevat, bi li ne kazalo morda tudi v zimski sezoni — ko je veličastnost naših gora vendar najpopolnejša, in daleko ter brez primere sijajno prekaša podobno alpske poletne narave — vsaj za nekaj časa, za teden ali 14 dni odpreti gostoljubna vrata te ali one gorske postojanke! Vsaj ene! — Tukaj mislim na rešerovo kočjo vrh naših Karavank. Ta ima namreč res imenitne predpogoje v omenjeno svrhu, tako po svoji krasni legi, kakor pred vsem, ker je vsled ugodnih snežnih razmer po uplivu solca in vetra, tako lahko dostopna. Cela obojina stran Stola, od zabrežniške pastirske kočje (ali kot je na vratih vrisano: »Vila Rožcin cvet«) pa tja gor do Prešernove kočje S. P. D. kaže skozinsko enotno trd srenj, ki nikjer ob poti ne menjava. Široke, in lepo izvedene poti v prezložnih serpentinah niti v megli ni skoro mogoče zgrešiti do ravnice, kjer stoji poletni ovčarska kočja. Tu sicer izgine pot pod zametom kakor tudi ovčarska kočja, a od tu že vidimo tik nad nami Prešernovo kočjo. Od tu pota tudi prav nič več ne rabimo, kajti po srenju je mnogo lažje in lepše hoditi kot pa po robatem kamenju in nagajivem produ! Kogar bi torej zanimalo spoznati divoto zimske alpske narave: videti enkrat ono neverjetno bajno lesketanje čistih snežnih poljan v blede mesečini, uživati čarobno milobo mavričnih barv ob mogočnem, nad vse veličastnem vzhajanju jutranjega solca ali ob njegovem poslavljanju, fantastične risbe in figuracije v snegu, zametih in druge umotvore vetra v snegu, dalje finese v nijansah modrih senc, širna meglena morja po dolinah, daljni razgled čez meje naše domovine itd. itd. — kar vsega ni mogoče napisati in narisati — ta naj se le brez strahu potruji kvišku k solcu, na Stol! Seboj je vzeti: dereze, cepin, črna očala, kučmo, rokavice, sviter, provijant — in prostorne, že preje, ne pa šele par ur pred odhodom z mastjo namazane gorske čevlje z domačimi volnenimi nogavicami!

Prešernova kočja S. P. D. izvrstno kljubuje mrazu in vetru, ker je obita z eternitom. Posebno je hvalevredna kuhinja, ki je v pol ure docela topla in jako dobro drži gorkoto. Kuriva je še za par dni dovolj.

Slovanski vestnik.

— »Hrv. katol. narodni savez.« Hrvatski katoliki so že pred več ko pol drugim letom pri deželni vladi v Zagrebu vložili v potrjenje pravila »Hrv. katol. narodne zveze«; toda tista vlada, ki dovoljuje razne svobodomiselne in soc. demokratične organizacije, kljub vsem prošnjam in drezanju noče potrditi pravil za organizacijo katoliško mislečih Hrvatov, kakor da bi v katoliški deželi in državi katoliško ljudstvo nasproti drugim res tujim elementom bilo brezpravno ali vsaj manj vredno. Hrv. katoliški listi: »Hrv. Straža«, »Hrvatska« i. dr. so se v zadnjem času začeli odločno oglašati za to stvar in »Hrv. Novosti« pišejo: »Za nas katol. Hrvate je potrditev pravil »Hrv. Narodnega Saveza« velevažna reč, ker ima ta »Narodni Savez« biti vrhovno središče vseh sedanjih in prihodnjih hrvaških katoliških organizacij. Zato bomo v prvi vrsti poskrbeli, da se hrvaška vlada glede tega v novoizvoljenem hrvaškem saboru pozove na odgovornost! Istodobno zainteresirajmo za to stvar naše škofo. Ako pa naša vlada še vedno ne bo hotela potrditi pravil »Hrv. Kat. Narodnega Saveza«, potem bo treba v tem, za nas Hrvate življenskem vprašanju, dvigniti glas do Najvišjega prestola, kakor to priporoča »Hrv. Straža«.

sl **Novy Věk** — dnevnik. O akciji izvrševalnega odbora krščansko-socialne stranke izdajati od Novega leta »Novy Věk« kot dnevnik, smo že poročali. Temu predlogu so se uprli vsi, ki žele ohraniti v čeških katoliških vrstah odinost, zlasti predsednik češkega Pičevega društva msgr. dr. Kordač. Kajti gotovo je, da se s tem razpor med obema kriloma še poveča. Pojavil se je načrt, da bi se krščanskim socialcem dovolil večji vpliv na smer dosedanega

češkega katoliškega dnevnika »Cech«. Ali to se ni izvršilo. Izvrševalni odbor krščansko socialne stranke je zato definitivno sklenil izpremeniti »Novy Věk« v dnevnik. Proti novemu dnevniku se bo »Cech«, ki izhaja že 36. leto, težko vzdržal. Najbrž bo sledil »Vaterlandu«.

sl **Srbska skupščina**. V proračunski razpravi je opozicija silno napadala vlado. Med drugimi je govoril profesor Živojin M. Perić, ki je očital vladi njeno rusofil. politiko in izrazil prepričanje, da bo Srbija le tedaj uspela s svojo narodno politiko, ako se pridruži politiki trozveze. — Proračun je bil v prvem branju sprejet, a poznavalci sodijo, da za sedanji Milanovičev kabinet ni rešitve. Počasi, a sigurno mu pripravila padec stari Pašić, ki bo nasledil Milanoviča s čisto radikalno vlado.

sl **Novo srbsko gledališče** se je ustanovilo v Beogradu. Namen mu je gojiti narodno igro in ne preveč literarne stvari. Namenjeno je v prvi vrsti za širše sloje.

sl **Zveza slovanskih pevskih društev** se bo ustanovila v Sofiji. Pravila so že sestavljena in predložena v potrdilo.

sl **Novo tovarna v Dalmaciji**. V Šibeniku se je ustanovila prva dalmatinska tovarna za volnene tkanine in odeje, last P. Rora in dr. To je sploh prva in edina tovarna te vrste na našem jugu. Tovarna, ki ima električen obrat, bo uporabljala izključno le domačo dalmatinsko volno, katere bo potrebovala na leto krog 30.000 kg. Temeljna glavica znaša 200.000 K.

Senzačna interpelacija v ruski dumi. Soc. dem. stranka v ruski dumi je na min. predsednika Kokovceva na podlagi dokumentov vložila interpelacijo, ki trdi, da je l. 1906. voditelj skrajne desnice, prof. Dubrovin, najel Leva Kasakova, da proti plačilu 30.000 rubljev umori poslanca Karabajeva. Denar je bil izplačan, čin pa sta Dubrovin in šef tajne policije skušala zvaliti na Žide. Duma je interpelacijo odklonila.

Zdravništvu v Bosni-Hercegovini. Leta 1910. je bilo v Bosni in Hercegovini: 89 zdravnikov in štiri zdravnice v državi, 27 v mestni, oziroma občinski, štiri v železniški in osem v tovarniški službi. Zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov je bilo 11 in 2 zdravnici ter 2 zobotehnika. Plača zdravniškega osebja (z dež. bolnišnico vred) je znašala 393.235 K. — Babič je bilo skupaj 117: 55 občinskih, 55 zasebnih, 2 bolniški in 2 tovarniški. — Lekarn je bilo 47 in pride na 41.261 prebivalcev po ena javna lekarna. Skupni promet vseh lekarn je znašal 706.589 K.

+ **Narodni Listy** so nedavno zopet napadli dr. Susteršiča in dr. Korošca. Ni jim po volji, da sta v parlamentu zopet opozorila na nevarnost, ki nam preti od Italije. Ne moremo se načuditi kratkovidnosti mladočeškega glasila. Varstvo naše južne meje je vendar potrebno tudi v interesu češke industrije in trgovine. Slabo oborožene države so največja nevarnost za mir. Le malenkosten liberalen žurnalist, ki o naših razmerah nima pojma, more trditi, da politika S. L. S. ne korenini v potrebah slovenskega naroda, ampak v željah Dunaja, Rima in Sarajeva. »Narodni Listy« pač ponavljajo vsako izmišljotino slovenskih liberalnih časopisov.

Avtomobilizem na Kranjskem.

Avtomobil je produkt našega časa, v katerem vse drvi. Nobena iznajdba si še ni tako krepko sama ustvarila poti in se razširila kakor avtomobil. Konj ne teče več dosti hitro po cestah in v enem samem desetletju ga je izpodrinil avtomobil malone docela v vseh glavnih mestih našega kontingenta. Na Slovenskem ga vidimo že v službi industrije, pošte, gasilcev in vojakov. Najboljši dokaz, kako hitro se avtomobil širi, je okoliščina, da mora privatnik, ki si novega naroči, čakati več mesecev, ja, pol leta, predno ga dobi. — Ker se nam obeta epohalna šestdnevna tekma, ki bo peljala dvakrat skozi našo deželo, treba, da izpregovorimo že sedaj par nujnih besedi na naslov naših prebivalcev in oblasti.

Vsi stanovi prirejajo ekskurze v druge kraje, da se izpopolnjujejo v svoji stroki, zakaj bi se enkrat ne aranžiral skupen polet cestarjev. Pisec teh vrstic bi priporočal v ta namen Podbrezje. Nikjer še nisem videl tako vzornega posipanja cest, in ondotni cestarji zaslužijo brezdvomno odlikovanje. Gramoz ti leži kakor ozke, dolge ali pa kratke preproge, in ogneš se mu lahko kjerkoli hočeš; kljub temu pa porabi cestar manj časa in manj materiala, s katerim se posebno na nekaterih cestah v vsakem oziru strašno gospodari.

Druge je glede voznikov. Indolenca nekaterih, zlasti na deželnih cestah, presega že vse meje. Če je gospodar na vozu, že se gre, a če je hlapec sirov, malomaren ali celo vinjen, ti nagaja v svoji brezobzirnosti in brezčutnosti tako, da ti disjuzira

vsó vožnjo, ako ne zagreni vzorenje sploh.

V naši deželi, v kateri se tujski promet tako lepo razvija, treba s posebno rezkostjo vse take pojave iztrebiti. Take malenkostne, včasih pa tudi brutalne nagajivosti, ki se na deželi prav pogosto dogajajo, se končajo navadno pred sodiščem in ne prinese nobenega dobička ne lastniku avtomobila, ne nagajivcu.

Upirati se dandanašnji avtomobilu, z raznimi šikanami razvoj avtomobilskega prometa zadržati, je prazna reč. Korist in udobnost, ki jo donaja avtomobilizem, je tako velika, da je oblast naravnost poklicana take nagajivosti eksemplarično kaznovati.

Bogati ljudje se sploh dandanašnji ne vozijo drugače kakor v avtomobilih, in na Bledu in v Postojni srečujemo avtomobile, ki so prišli iz vseh krajev sveta. A tudi manj imovitim domačinom, zdravnikom, profesorjem, uradnikom, trgovcem postaja 3000kronsko prometno sredstvo dosegljiv ideal za razširjenje prakse, za ekskurzije, razvedrilo in za boljše zveze. Kako pride tudi tak lastnik, ki je tako težko prišel do avtomobila — ker si konja, hlapca in hleva ne more držati — do tega, da mu ima pravico vsak nezrel človek nagajati in ga spravljati ob drag čas in denar z impertinentnimi zahtevami pred sodiščem. Politične oblasti, ki strogo gledajo na določbe za avtomobiliste, naj posebno pozornost obrnejo tudi na lastnike starih vozil, da vzamejo v službo le izkušene voznike. Osobito velja to za večja mesta.

Treba bo tudi bolj gledati na izbero konj. Kdor konja kupi, ne sme kar drugi dan na obljudeno cesto z njim. Plašljiv konj ne sme v kraje s tujskim prometom. Po mnogih večjih zdraviliščih (solnograških, Baden, Gmunden) so določili plašljivost za takozvano cesarsko napako. Vsaj je škoda, provzročena po takem konju, lahko mnogo kritičnejša za druge potnike, nego za gospodarja samega.

Na cestah med Logatcem in Kalcami ter nekaj kilometrov pred in za Kočevjem bo treba nabiti svarilne table, ki naj opozore vsakega tujca, da vozi previdno, tudi če so že vse druge proge suhe, sicer se pogrezne v blatu. Te cestarje, odnosno njih gospodarje vsekako takoj v kurzi!

Izvoščeki pa, ki menijo, da bodo z nagajanjem, grenjenjem in oškodovanjem zadržali neizprosno konkurenco avtomobilov, naj si predočijo: Bovec, Idrijo, Poreč, Labinj, kraje brez ali z neznatnim tujskim prometom. Bi li ne bilo bolj umestno, da si omislijo njih zadruga lastne avtomobile, predno pride tujec. Škofja Loka — kolodvor, Kranj — Kamnik, Tržič — Lesce, osobito pa Lesce — Bled, Bled — kolodvor in Brezje na Gorenjskem so kraji, ki pridejo najpreje v poštev. Ako se bo le količkaj oziralo na gori navedene nedostatke in dejstva, izkazalo se bo tudi prav kmalu, da so vse bojazni, ki se pojavljajo tupatam med občinskimi in cestnimi odbori in se izražajo v avtomobilnemu prometu odtegnjenih cestah, nepotrebne, smešne in na ono abderitstvo spominjajoče, ko so prosili: le železnico daleč od nas!

Čas hiti, z njim hiti napredek, glejmo, da bomo z njim hiteli tudi mi.

Iv. N. P.

Književnost.

* **»Carniola«**. Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Uredniki: Dr. J. Gruđen, dr. Jos. Mantuani, dr. Gv. Sajovic. Vsebina: Dr. Janko Lokar: Belokranjska hiša. — Dr. Fr. Kidrič: Donešek k zgodovini kočevske narodne pesmi. — J. Hafner: Verzeichniss der bisher in Krain beobachteten Grossschmetterlinge. (Schluß). — Prof. A. Paulin: Der k. k. Botanische Garten in Laibach. — Referati: Zabukovec Janez, Zgodovina župnije Slavina (dr. Josip Mantuani). — Dr. Franc Kos, Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku (dr. Gruđen). — Fr. Tučan, Oblike površja na karbonatnih kameninah v kraških krajinah (F. S.). — Zapiski: L. Pintar, Imenoslovne črtice. 1. Stehinja vas. — Dr. Fr. Kos, O najstarejših Turjačanih. — Društveni vestnik. Imenovanje. — Novi člani »Muzejskega društva«. — Izredni občni zbor »Muzejskega društva«.

ZALOGA AMERIK. PISARN. OPRAV „JERRY“
Registraturne omare od 50 K
:: naprej. ::
Cenik zastoj

THE REX CO, Ljubljana,
Hotel pri Maliču. Telefon št. 38.

Zaradi boleznin se takoj z novim letom odda v našem trgovina z mesnim blagom na jako prometen kraju in pod jako ugodnimi pogoji. — Naslov se izve pri upravitelstvu »Slovenca«.

Petero silovostnih pojiger za orgle.
Ign. Hladnik op. 61.
Cena K 2.-10.

Z učenca za kovaški obrt
in glavno učenje je podkovstvo, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji: **JANEZ LESAR, kovač v Ribnici.** 3962

Stalni krajevni agenti
zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. P. nudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse 20.

P. n. gostom, prijateljem in znancem kličeva
srečno in veselo novo leto!
Pri tej priliki se vsem posetnikom hotela »Bellevue« za izkazano zaupanje ob času najinega vodstva najprisrčneje zahvaljujema, ter prosiva za nadaljno naklonjenost najini restavraciji v Ljubljani, Sodna ul. 6.
Z udanim spoštovanjem
3944 **Avugstin in Poldka Zajec.**

Vsem svojim cenjenim naročnikom, prijateljem in znancem vošči iz dna srca 3991
srečno novo leto
proseč jih i v bodoče dosedanjega zaupanja in naklonjenosti.
Ivan Mohorič, krojaški mojster
Sv. Petra cesta št. 28.

Veselo novo leto!
V. Scagnetti
Ljubljana

FRANC SOUVAN SIN
manufakturna
veletrgovina
v Ljubljani
Mestni trg št. 22 in 23.
1816 1 Narodno podjetje.
Nizke cene. Solidna posrežba.

Milijoni
rabijo zoper **Kašeli** hripavost,
katar in
zostizenje,
kroni in

oslovski kašelj slastne
Kaiserjeve prsne karamele s „tremi
jelkami“.

6050 notarsko pooverjenih izpričeval od zdravnikov
in zasebnikov najamuje gotov uspeh. Izredno
prijetni in slastni bomboni. 3000

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Prodajajo jih v ljubljani lekarnah: Ubald pl. Trnkoczy, Richard
Schnitz, Dr. G. Piccoli. Deželna lekarna, Mr. Ph. And. Bo-
hove, Mr. Ph. Jos. Čišnar, Ant. Kanc, drogerija; B. Cvancar
drogerija „Adrija“. — Lekarna na dožali; Daniel Pirc, Idrja.
J. Bergmann, Novomesto, O. Andrijašič, Novo Mesto, Jur
Hus, Vipava, Milan Wacha, Metlika, A. Roblek, Radovljica,
Hinko, Brilli, Litija, Karel Šavnik, Lekarna pri Sv. Trojici,
Kranj, Fr. Baccaricob, Postojna, Jos. Moeckl, Kamnik, E.
Burdach, Skočja Loka, Mr. H. Rohlek, Trbič, Ph. Mr. E.
Košelj, Jesenice, V. Arko, trgovec, Senožeče, Jos. Rudolf,
Večurja, Litija, J. Kandusar, trgovec, Mengeš.

2061

**Zeleznoto
Kina vino**

Lekarja Piccolija v Ljubljani, Du-
najska cesta

c. in kr. dvornega založnika, papeže-
vega dvornega založnika,

vsebuje potrebno množino železa, v
nasprotju z drugimi železnatimi kina
vini, katera vsebujejo samo toliko
železa kot navadna namizna vina in
vsled tega nimajo nikake zdravilne
vrednosti. To dokazuje več kemičnih
analiz kakor tudi ona, ki se je izvr-
šila na zahtevo c. kr. ministrstva za
notranje zadeve v Gradcu leta 1910.

Zeleznoto vino lekarja Piccolija
ojači slabokrvne, nervozne, vsled bo-
lezni oslabele osebe, blede, drobne
in slabotne otroke.

1/2 literska steklenica K 2.—, 3 ste-
klenice K 6.60, poštnina in poštni
zavoj franco.

Trgovski pomočnik
se sprejme takoj ali pozneje pri tvrdki
ADOLF HAUPTMANN-a naslednik
v Ljubljani. 3798

Velika hiša
z gospodarskim poslojem in velikimi
kletmi in skladišči, za vsako veleobrt
pripravna se pod zelo ugodnimi pogoji
proda. — Ponudbe pod „Prilika“ na
upravnishvo „Slovenca“, 3789

Naznanilo otvoritve.
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril z novim letom
**trgovino s steklom
porcelanom, svetilkami, zrcali,
podobami in okviri.**
Vsa v steklarsko stroko spadajoča dela se bodo točno, solidno in
po najnižji ceni izvršila.
Za obilen obisk se priporoča velespoštovanjem
Maks Tušek, Ljubljana, Stari trg 28.
3987

**Ženini in neveste!
Poročne prstane**
kakor tudi drugo zlatalno priporoča po nizki ceni

Fr. Z. Zajec, Ljubljana, Stari trg 26.
Pošiljam cenike brezplačno.

Kot kuharica
išče službe v kubinjskih in gospodinskih
delih dobro izurjeno dekle, najraje h ka-
kemu gospodu duhovniku na deželi. Sprej-
me tudi službo hišine. — Ponudbe pod
na upravo lista pod št. 500. 3787

M. Kocjan
Sv. Petra cesta 28. Nasproti „Zlate kaplje“.
izdelovanje vsakovrstnih naj-
modernejših steznikov, oprs-
nikov, životkov, ravnodržalcev,
trebušnih pasov, po navodilu
II. gg. zdravnikov. 3586
:: Posebna soba za pomerjanje. ::
Popravila se radovoljno sprejemajo.

URA z verižico za samo kron 2.20.
Vsled nakupa velike zaloge ur, raz-
pošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno
pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-an-
ker-uro z lepo verižico za samo K 2.20, ter 3let-
nim pisemenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov
cena K 6.—, 5 kos. K 9.—. Pošilja proti povzetju
prusko-šlezjska izvozna tvrdka
A. Gelb, Krakow 340.
Za neugajajoče denar nazaj. 3734

DUNAJ LONDON PARIS RIM 3980

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznani doktorja pl. Trnkoczyja kranjski redlini in
varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medalje, od živinorejcev na tisoče
zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša
sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege,
izpuščaji, lisaji, mozoli itd. Mali lonček K 1.20, veliki lonček K 2.—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno
polt, in je popolnoma neškodljiv. Škafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodom o rabi
80 vin., tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev,
tucat 4 K.

Lekarna Trnkoczy, zraven rotovža, v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago
Drogerijske cene. — Mastim za živinorejce. — Telefon 190. 3481

Št. 42530.

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za 1912. leto pričelo se bode z 2. dnem
januarja 1912.
Ta davek plačati je v okrožji ljubljanskega mesta od vsakega psa, izimši
od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.
Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark, najkasneje
do 20. dne februarja 1912 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14. izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opo-
zarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač
od 20. februarja 1912 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez ve-
ljavnih mark.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 28. decembra 1911. 3970

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

**Hranilnica kmečkih
občin v Ljubljani**

v hiši Zadrúžne zveze, Dunajska cesta 32
nasproti Bavarskemu dvoru.

Denarni promet od 1. marca do 31. decembra okroglo 3,000.000 K

Sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do
12. ure dopoldne ter jih obrestnje po 4 1/4%, katere pri-
pisuje vsakega pol leta h kapitalu tako, da prejme vložnik
od vsakih vloženih K 100.— čistih 4.30 na leto brez od-
bitka rentnega davka.

**Vložne knjižice drugih denarnih zavodov spre-
jema kot gotov denar ter se pri prenosih obrestovanje
ne prekine. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.**

Devinkalacije in nove vinkulacije oskrbi hranilnica
sama.
Posojila na zemljišča daje proti amortizaciji na vsak
pnljuben načrt po 5%.

Za varnost naloženega denarja jamči 21 kmečkih občin
z vsem premoženjem in z vso davčno močjo.

**Izguba naloženega denarja je nemogoča, ker
je po pravilih, potrjenih po c. kr. deželni vladi izkiju-
čena vsaka špekulacija in je denar v hranilnici popol-
noma varno naložen.**

**Hranilnica se torej priporoča za nalaganje
pupilarnega denarja zlasti častitim župnim ura-
dom in slavnim občinskim zastopom.** 3971